

ABONAMENTUL

un an . 28 Cor.

un jum. . 14

o lună . 2-10

Nul de Duminică :

un an . 5 Cor.

Pentru România și
America . 10 Cor.Nul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA

și ADMINISTRAȚIA :

Deak Forencz-utca 20.

INSERTIUNILE

se primesc la adminis-
trație.

Mulțămite publice și Loc de-

schis costă fiecare șir 20 fil.

Manuscripte nu să în-

polază.

Telefon pentru oraș și

comitat 302.

Mons Meg.

— Bănuelile d-lui Dr. Aurel C. Popovici. —

De Octavian Goga.

Sânt multe feluri de oameni în rîndurile luptătorilor unui popor. Și e firesc acest lucru, deoarece sânt diferite temperamentele și înclinațiile speciale cari îi călăuzesc. Sânt suflete sensitive cari tresar la cea mai mică atingere și a căror rezonanță limpede răsărânce toate accentele de bucurie sau de durere din viața ceamului lor, călători fără răgaz și odihnă cari se ivesc la toate prilejurile și al căror sbuzum are ceva din veșnica neadormire a unui popor. Sânt alții mai potoliți, cari apar mai rar pe arenă și știu să-și aleagă momentul când își fac apariția: oameni cum se cade, oameni cuminți cari lucrează cu calcul și cu răceală, dându-și seama că cumpătul unei tăbări îndelungate e la anume ocazii un bun sfătător. Sânt la urmă puținii bărbați mândri, sufletele solitare, ce se inclid în singurătatea problemelor lor și fug de chiotul larg al mulțimii, care li-se pare vulgar și tulburător. Aceștia își deapănă firul gândurilor stînd la o parte, plutind deasupra întrecerilor de jos, pe cari le socot mărunte și întrebnice, tocmai fiindcă le privesc prea din înălțime. Dânsii coboară rar de tot pe acest tărîm al frămîntărilor zilnice și când vin, la doi-trei ani odată, sosirea lor, păsirea lor maiestatică și convoiul strălucitor care-i întovărășește are ceva din alarma, din poza și din deșertăciunea tuturor alaiurilor împărătești cari, în-țeste, sânt fastuoase și orbesc ochii o clipă, dar trec ca toate praznicele cufundându-se amintirea lor în umbra zilelor de săptămână.

Se înțelege, că dacă peste tot poate fi clădită personalitatea marțială a dlui Aurel C. Popovici, atunci dsa face parte din această categorie a mândrilor noștri izolați. Dsa totdeauna a știut să păstreze distanța față cu mișcările noastre de aici și numai arare — în zile hotărîtoare de mari primejdii naționale — să putut decide să coboare pe arenă și să-și spuie cuvântul în coloanele cutărui ziar dela noi.

Cea din urmă pașire a dlui Popovici aici a fost acum trei ani — mi se pare — când un articol apărut în revista „Luceafărul” inspirându-i serioase îngrijiri patriotice, d-sa a crezut că pierzarea își desiaice aripele negre deasupra capetelor tineretului din Ardeal. De atunci, de când ne-a miștat de un mare pericol național și până astăzi, distinsul nostru scriitor și cugetător politic a rămas în regiunile mai înalte ale filozofiei și ale „complicațiilor europene”. Abia acum vorbește din nou, într-un număr mai recent din „Gazeta Transilvaniei” publică un mare articol pentru „a contribui la limpezirea situației neguroase de astăzi” — cum spune în cunoscutu-i ton blajin redacția ziarului.

Am cetit, firește, cu mare interes scrisul dlui Popovici, căruia din cea mai fragedă tinerete i-am păstrat un deosebit respect pentru frumoasa îndrăzneală „juvenilă” și temeinica pregătire cu care a apărut odinioară autorul „Replicei” cauza noastră. Am cetit deci cu atențiunea încordată multele coloane încălătoare în care dsa apare în vechia-i armură de hoplit, dar mărturisesc dela început că nu

m'am „limpezit” de loc. Dimpotrivă, sânt grozav de încurcat și abia acum începe să se întunece orizontul înaintea mea.

Dar să vorbim clar.

Eu nu mă voi ocupa aici de „evoluțiunile” de acum patruzeci de ani, de cari vorbește cu oare-care bogăție de amănunte dl Popovici, căutând a le da până în prezent o continuitate istorică. Nu fac acest lucru, fiindcă rostul meu de „băiat tânăr” nu mi-a îngăduit încă să privesc după culisele acestor ani turburi, cari și de altfel mi s'au părut prea puțin edificatori, cu învățămintele ce pot răsări pe urma lor.

Nu vreau să discut de astă dată mai pe larg nici povestea fantastică — că la spatele „Tribunei” s'ar fi ivit în timpul mai nou camilafca părintelui Mangra. Cetitorii știu, că tocmai în coloanele *acestui* ziar a fost mai aprig scuturat nenorocitul vicar pentru trădarea-i rușinoasă, — între alții chiar de subsemnatul, care l-a încondeiat în articole prea puțin „poetice”, pe vremea când alții se înfășurau într'o pudică tăcere ori îi țineau dulce tovarășie la Jägerhornul din Budapesta. Cetitorii mai știu că cu aceiași judecată implacabilă au fost striviți în „Tribuna” și dnii Slavici—Brote, cari au avut imprudența de a face împreună cu dânsul acelaș salt în prăpastie. Cunoscute fiind aceste lucruri atât de recente, cred că nu mai e nevoie de nici o „limpezire” a situației, fiindcă a arunca bănuiala, că un ziar e capabil să treacă peste noapte dintr'o tabără politică într'alta, că „Tribuna” ar putea ajunge organul vicarului căzut, înseamnă a socoti pe oamenii cari stau în jurul ei pe treapta cea mai d. jos a perversității omenești. Și eu, — pe seime fiindcă sânt prea „băiat” — nu pot stăruii mai departe asupra acestei bănueli, nefiind deprins cu astfel de atmosfere morale...

Tot atât de șubredă mi-se pare și cealaltă combinație destul de „neguroasă” din diagnoza d-lui Popovici, în care unele accente de critică mai aspră la adresa fruntașilor noștri sunt reduse la înțelesuri ascunse și la tendințe de „intrigă și subminare națională”. Mă miră că d-sa, care este un spirit clar, judecă atât de greșit și nu înțelege rostul real al situației. De ce, pentru Dumnezeu, aceste vorbe mari, aceste iulgere jupiteriane, aceste atitudini salvatoare, când nu s'a întâmplat nimic, decât s'au pus pe hârtie câte-va fragmente din judecata curentă, izvorâte din dorul de îndreptare și din inimă curată? De ce imediat aceste bănueli îngrijitoare, ploaia asta de funingine drept răsplată pentru-că o seamă de condeie mai agere au eșit din ogașa plecăciunilor tradiționale și au spus printre câte-va adevăruri crude și cuvinte mai aspre la adresa unora dintre fruntașii noștri? De ce să nu fie primite toate aceste articole militante ca drept deslănțuri ale unor nemulțumiri și amărăciuni în privirea amorțelii pe care toată lumea o vede la noi în timpul din urmă și care, după atitudinile de șovăire și tărăganare penibilă în povestea cu Birăuț ajungând culmea, a trebuit să se descarce? De ce eu, pentru un *singur* articol, pornit din cele mai bune intenții, în

care se caracterizau stări generale de lucrur și oameni, trebuie să fiu răsplatit cu insulte și bănueli? De ce părăndu-vi-se greșite aceste constatări nu căutați a le spulbera printr'o discuție așezată, care să se opereze cu argumente, cu tactul și temeinicia, cari sed atât de bine oamenilor „mai în vârstă”? Și dacă vine vorba de competență publicistică, de ce n'ar avea o seamă de personalități din generația mai tinăără căderea să-și spuie credințele lor la gazetă, atunci când donăzecișimoauă la sută din conducătorii noștri oficiali sunt străini de tainele condeului? De ce o seamă de minți sprintene, încălzite delumină și entuziasm „juvenil” chiar nu și-ar pune dragostea lor de muncă și adevăr pe terenul publicistic? De ce Ilarie Chendi, bună-oară, n'ar avea tot atâta „competență” să se rostească asupra stărilor politice și sociale dela noi, ca și dl Branșce, de pildă, ale cărui pagini despre „Tabla dela Lugos” ori despre cântecele lui Porumbescu trădează desigur preocupări superioare de adevărat savant, dar în umbra carora se poate găsi un locșor modest și pentru cărțile amănunțului critic literar?... Și — hai s'o spunem — de ce umila mea figură ar trebui să dispară în obscuritate dinaintea scribilor lui Birăuț, dinaintea personalității distinse a d-lui Paukerov care de ani de zile scrie la „organul comitetului național” deși pe lângă favorul că e ovreu expulzat din Țara Românească are și dezavantajul de a fi mai „juvenil” decât subsemnatul? Și în definitiv, de ce această ieșire nervoasă împotriva „tinerilor oțeliți” (cine i-a botezat așa?) — și zîmbetele de dispreț ale „competenței” din partea d-lui Aurel C. Popovici, care acum cincisprezece ani, când și-a scos „Replika” în puterea căreia a pașit ca fruntaș al mișcării noastre politice, era student la universitatea din Graz, dând astfel tocmai prin paginile d-sale dovadă că tineretea și „competența” se pot întâlni?...

Astea și multe alte întrebări se pot pune cetind articolele dlui Popovici, care prin bănuelile ce le aruncă și prin intoleranța cu care pășește nu contribuie decât la înăsprirea relațiilor, dând dovada că e zămislit din informații greșite și din îndrumări arbitrare. Oamenii cari au fost atinși, negreșit că vor căuta să se lămurească și pentru spectacolul pe care îl putem ușor prevedea, d-sa este răspunzător.

Eu însă deocamdată trebuie să mă apăr pe mine și să stabilesc partea *mea* de răspundere în toată afacerea asta. Mi mulțămesc dlui Popovici pentru sentimentele de dragoste evanghelică, cu care ține să-mi orînduiească cărările vieții, pentru bunele sfaturi paterne cu cari mă îndrumă pe mine, nevrednicul rob al lui Apollo. Sânteni perfect de acord când e vorba de „experiența politică”, a cărei lipsă mi-am recunoscut-o foarte des în scris și în grai viu, și cu toate că le dă o tîfă sărmanelor mele „avânturi poetice”, eu totuși îl asigur de respectul meu nestrămutat. Țin să se știe, că niciodată n'am avut față de d-sa „resentimente „juvenile”, ci dimpotrivă: ati-

tudinele mele au fost inspirate de cea mai caldă simpatie.

Dar tocmai în numele acelui „glas al dragostei” cu care zice că vorbește, trebuie să-i descopăr, că din toate rândurile acestui articol (și sânt multisoare!) pe cari le are „de zis” despre „rolul meu”, nu înțeleg nimic. Li declar pe cuvânt, că nu pot alege nici o vorbă lămurită. Am citit și răscolit prozele dodonice și mi-e imposibil să pătrund în ascunzișurile acestei proze misterioase. Aleg atâta doar, că eu aș fi un fel de marionetă în mâinile unor păcătoși cari-mi sucesc capul, că mă plimb cu ei noaptea și ne ținem de matrapazlăcuri, că dumnealui îi știe, dar nu le face apa, fiindcă... nu-i „democrat”, că încă un pas și tărîmul ni-se surpă sub picioare, că-i vai de tineretele mele, doar la urma urmelor sânt băiat bun și, deci, trebuie să mă retrag „fără zăbavă...”

Mă crucesc citind aceste rînduri și, cum zic, nu înțeleg nimic. O fi având, n'o fi având dreptate dl Popovici pe cele două pagini ale gazetei din Brașov, nu știu; dar pentru sirele tenebroase în cari nemurește „rolul” meu, îl rog să mă ierte, dacă trebuie să-i atribui eu d-sale vertiginoase „avînturi patriotice”.

Iată-le:

„Cât privește îndeosebi pe dl Goga, pe care dl Oncu ni-l arată în rolul pe care eu îl presupuneam numai că se află, — iată ce am de zis. În deosebi d-sa a fost însărcinat — din alte părți — cu „sulevarea premenirii” moderniste. Sfaturile și indemnurile celor mari și tari trebuiau să-l ducă unde se găsește. — Dar și ai d-sale amici inspiratori se înșală, dacă cred, că nu știu exact cine sânt și că nu știam dintru început de „planul” lor: și aici era vorba de vechea politică de intrigi în forme noi: cu un Brote mai modern în saloane modernisime. Voiajuri nocturne și vizite misterioase sânt interesante — dar n'au folosit nimic. Convinsu-s'au că au greșit pe toată linia? Sper în pocăință creștinească și se pot felicita, că nu sânt de felul meu democrat și deci răzbunător.

Țin seama de ceva important: nu am dorit niciodată și n'aș voi ca dl Goga să cază mai departe în prăpastia de intrigi, să cază definitiv victima inexperienței tinerilor săi ani. Ar fi păcat de d-sa. D-sa știe pe ce tărîm primejdios se mișcă. Știe, în orice caz poate ști, că încă un pas — și tărîmul îi se surpă sub picioare și l-ar înghiți pentru totdeauna. De aceea, în interesul d-sale personal și al neamului, țin să-i dau eu un sfat, un sfat în

toată curățenia sufletului meu: *Retrage-te fără zăbavă!* Nu asculta de sirenele de aici, nu face acolo treburile unor falși politici. Va veni o vreme când vei recunoaște că sfatul acesta era glasul dragostei, sfat mai sincer decât al multor preținși amici ai d-tale. *Sapienți sat!*

Să mă ierte dl Popovici dacă în această situație penibilă pe care mi-o creiază d-sa, sub cuvânt că-mi vrea binele, mai degrabă sânt dispus să renunț la frumosul atribut de „Homo sapiens” decât la cuvântul „sat”. Să mă ierte, dacă nu mă împac cu atmosfera de dubietate în care vrea să mă împingă d-sa, dacă cu toată hotărîrea îndrăznelii tineresti și cu fruntea ridicată a omului cinstit, îl rog să lămurească acest pasaj sibilic din articolul d-sale. O fi „băiat tînăr” și om cu greșeli, l'oi fi asuprit prea tare pe Birăuț în articolele mele — se poate; dar atâta știu că nu sânt decât interpretul cugetelor mele curate și că nu iac parte din tagma ignobilă a indivizilor cari se pot pune la cale ori „însărcina”. Prin neînsemnatele mele pașiri, la anumite ocazii, mi-am câștigat și eu o brumă de cinste în ochii deaproapelui, pe care ar fi păcat s'o sacrific de dragul unor eclipse stilare ale d-lui Popovici.

De aceea îl rog să binevoiască a preciza și a dovedi ce a avut „de zis”, fiindcă eu sânt nerăbdător de a-mi cunoaște „rolul”. Eu știu numai atât, că la plecarea mea în străinătate (care dupăcum știu mai mulți dintre frunțașii noștri, amici ai dlui Popovici, pentru binele nostru s'a făcut) m'am învoit să colaborez din când în când la „Tribuna”, lucru care nu mi se pare o crimă, câtă vreme pentru această muncă de sincer devotament nu sânt răsplătit decât cel mult de procesele procurorilor unguri, dintre cari o jumătate de duzină mă așteaptă la curtea cu jurați din Cluj. Despre această contribuție ocazională la opera de veche propagandă politică a unui ziar — despre atâta știu eu. Atâta, și nimic mai mult. Dacă d-sa știe mai mult, îl rog să mi-o spuie, ca fiind vinovat să-mi primesc pedeapsa, iar dacă sânt tras pe sfoară, să mă înțeleptesc.

În fața situației grave mi se va ierta dacă voi fi și eu metodic și-mi voi formula doleanțele în puncte clare:

Așa dar, pe rînd.

I. Dl Popovici afirmă: *) „Cât privește în deosebi pe dl Goga, pe care dl Oncu ni-l arată în rolul în care eu pre-

*) Unele din sublinieri sânt ale mele pentru a fixa părțile mai importante.

FOIȚA ZIARULUI „TRIBUNA”

Guy de Maupassant.

Protectorul.

Nu visase niciodată un noroc așa de mare! Fiul unui ușier din provincie, Jean Marin, venise, ca atâți alții să-și facă dreptul în cartierul latin. În diferite berării pe cari le-a frecventat în mod succesiv, devenise amicul multor studenți limbuși, cari discutateau politică bînd bere. Simți admirație pentru ei, și îi urmă cu încăpăținare, din cafenea în cafenea, plătind chiar consumațiile lor, când avea parale.

Apoi se făcu avocat, pledă procese, pe cari le pierdu. Dar, într'o bună dimineață, c ti în gazete că unul dintre vechii lui camarazi ai cartierului fusese ales deputat.

El îi fu din nou, cățelușul credincios, amicul care făcea corvadele, demersurile, pe care trimeți să-l caute când ai nevoie de el, și cu care nu te sfiiești întru nimic. Da se întâmplă, printr'o afacere parlamentară, ca deputatul să devie ministru; șease luni după aceea Jean Marin fu numit consilierul Statului.

De bucurie era mai mai să-și piardă capul. Mergea pe străzi din plăcerea de a se arăta, ca să-i fie ghicită poziția numai văzându-l. Găsea prilejul de a spune negustorilor la cari intra, vânzătorilor de jurnale, chiar birjarilor, aproape chiar la cele mai neînsemnate lucruri.

— Eu care sânt consilier al statului...

Apoi găsea, în mod foarte natural, ca o urmare a demnității lui, printr'o necesitate profesională, prin datoria omului puternic și generos, o trebuință imperioasă de a proteja. Oferea sprîjin la toată lumea, în toate ocaziile, cu o generozitate nemărginită.

Când întâlnea pe bulevard o figură cunoscută înainta cu un aer încântat, îi lua mîni-e, îl întreba de sănătate, apoi, fără să-i asculte întrebările îi zicea:

— Știi că sânt consilierul statului și cu totul gata a te ajuta. Dacă pot să-ți fiu de vr'un folos în vreo împrejurare, servește-te de mine fără să te jenezi. În poziția mea, sânt puternic.

Și apoi intră într'o cafenea, cu prietenul întâlnit, ca să ceară toc, cerneală și o foaie de hîrtie — una singură băiete, ca să scriu o scrisoare de recomandare.

Și scrie câte zece, 20, 50 de scrisori de recomandare pe zi. Scria în Café Americain, la Bignon, la Tortoni, la Maison-Dorée, la cafeneaua Riche, la Helder, la Café Anglais, la Napolitain, pretutindeni, pretutindeni. Scria la toți funcționarii Republicei, de la judecătorii de pace până la miniștri. Și era mulțumit, cu totul mulțumit.

Intr'o dimineață, când plecă de-acasă ca să se ducă la consiliu de stat, ploaia începuse să cadă. Ezita de a lua o trăsură, nu o luă, și plecă în fugă, pe străzi, pe jos.

Răpăiala devenea teribilă, acoperea trotuarele, inunda străzile. Marin fu nevoit să se adăpostească sub o ușă. Un preot bătrîn era acolo, un preot cu părul alb. Înainte de a fi consilierul

presupuneam numai că se află, iată ce am de zis: în deosebi, d-sa a fost însărcinat din alte părți cu „sulevarea premenirii” moderniste, sfaturile și indemnurile celor mari și tari trebuiau să-l ducă unde se găsește.

Eu întreb:

a) Care este „rolul” meu?

b) Cine m'a „însărcinat”. Și cu ce?

c) Cari sânt acele „alte părți”, „oameni mari și tari”? Și „unde” mă „găsesc” eu?

II. Dl Popovici declară: „Dar și ai d-sale amici inspiratori se înșală dacă cred că nu știu exact cine sânt și că nu știam dintru început de „planul” lor: și aici era vorba de vechea politică de intrigi în forme noi, cu oameni noi: cu un Brote mai modern, în saloane modernisime.”

Eu întreb:

a) Cine sânt „amicii inspiratori” pe cari dl Popovici îi cunoaște „exact”?

b) Care este „planul” lor?

c) Cine este misteriosul personaj, acel „Brote mai modern” și cari sânt minunatele „saloane modernisime”?

III Dl Popovici susține: „Voiajuri nocturne și vizite misterioase sânt interesante — dar n'au folosit nimic. Convinsu-s'au că au greșit pe toată linia? Sper în pocăință creștinească, și se pot felicita că nu sânt de felul meu democrat și deci răzbunător.”

Eu întreb:

a) Cari sânt „voiajuri nocturne și vizite misterioase”? Cine le-a făcut? Când și unde? Ce-au vrut să „folosască”?

b) Cari s'au convins că „au greșit pe toată linia”? Pe care „linie”?

c) Care este legătura organică între „democrație” și „războare”? Și în cazul că d-tră n'ași fi aristocrat, la ce s'ar putea aștepta „ei” sau „ei”?

IV Dl Popovici scrie: „D-sa știe (eu adică!) pe ce tărîm primejdios se mișcă. Știe, în orice caz poate ști, că încă un pas și tărîmul i-se surpă sub picioare și l-ar înghiți pentru totdeauna. De aceea, în interesul d-sale personal și al neamului, țin să-i dau un sfat, un sfat în toată curățenia sufletului meu: *Retrage-te fără zăbavă.* Nu asculta de sirenele de aici, nu face acolo treburile unor falși politici!”

Eu întreb:

a) Care este „tărîmul primejdios”, de oare ce eu declar pe cuvântul meu că nu „știu” nimic.

b) De unde să mă retrag „fără zăbavă”?

c) De ce „sirene” să n'ascult și de unde? Cari sânt falșii politici” ale căror „treburi” eu le-am făcut?

Cum se vede, am formulat destul de clar o serie de întrebări d-lui Popovici, pe care îl rog să binevoiască a-mi răspunde, ca să pot ști ce fel de „victimă” sânt eu și cine sânt aceia cari vor să mă sacrifice? D-sa va înțe-

statului, Marin nu iubea clerul. Acum, de când un cardinal îl consultase foarte politicos într'o afacere, îl trata cu considerație. Ploaia cădea mereu, și forță pe cei 2 oameni să fugă până la odăița portarului pentru a împiedeca de a fi stropiți. Marin, care găsea totdeauna plăcerea de a vorbi pentru a se face cunoscut, zise:

— Ce uricios timp părinte.

Bătrînul preot se închină:

— Da! da; dle, e cu atât mai uricios fiindcă n'am venit la Paris, decât pentru câteva zile.

— Ah! sunteți din provincie?

— Da domnule, nu sânt aici decât în trecere.

— În adevăr, e foarte neplăcut de-a ploaia, mai ales când ai venit numai pentru câteva zile în capitală. Noi ăștiași, funcționarii, cari stăm aci tot anul, nu ne sînchisim de loc.

Preotul nu răspunse. Privia în stradă, unde răpăiala era mai înceată. Și apoi, luând o hotărîre își ridică antereul după cum femeile își ridică rochiile lor, ca să treacă părălele.

Marin văzându-l plecând îi zise:

— O să te ude până la oase, părinte. Mai așteaptă câteva minute, va sta.

Celalalt, nesigur, se opri, apoi zise:

— Sânt chiar ud Am o întâlnire urgentă.

Marin păru mâhnit.

— Dar vei fi cu siguranță murat. Pot să știu încotro vă duceți?

Preotul, părea că ezită dar, spuse:

— Aproape de Palais-Royal.

— În cazul ăsta, dacă îmi veți permite, părinte, te voi adăposti sub umbrela mea. Eu mă duc la consiliu de Stat Sânt consilierul statului.

lege cât de penibilă și de stricăcioasă e tăcerea în asemenea cazuri, și de aceea îl rog să vorbească cât de răspicat. Eu sânt prea „băiat tînăr“ și prea lipsit de „experiență politică“, ca să pot avea taine ori să mă feresc din calea adevărului.

Până la răspunsul dsale eu îmi voi face plăcerea de a-mi păstra libertatea de acțiune, iar dacă mi se va abate însă să scriu vre-un articol despre „Chestia poeziei și a poezilor în politică“ și dacă voi înțelege sub „poezie“ puterea de combinație a imaginației îndrăznețe, când întunecată, când vapoasă, îl rog pe dl Popovici să-mi deie voie, ca drept exemple să mă servesc de ale dsale „avânturi poetice“, la ale căror înălțimi sborurile mele modeste nu pot ajunge.

Dl Popovici are cuvântul.

Recitesc aceste rânduri și venind vorba de mari noștri solitari, cari vorbesc rar și dau greș, nu pot să suprim o amintire ce-mi vine în condei.

Pe parapetul splendidului *Castle* din Edinburgh am văzut, între mai multe tunuri de diferite mărimi, și unul enorm, cu gura îndreptată spre valurile albastre din portul *Leith*. M'a înfiorat strașnicul bălaur și mă gândeam în mine: — Când ar încerca să se ivească corăbii dușmane și focul lor ar fi mai întezit, atunci ar avea să răsune, ca să hotărască lupta, și glasul lui, un grozav chiot de triumf...

Ghidul s'a apropiat de mine zâmbind și m'a bătut pe umăr: — „La asta mare te tuți? E strașnic, nu-i așa? Toți călătorii străini se miră când îl văd. Li zice: **Mons Meg**; dar nu te speria... Dacă vine la bătaie, astea micile deschid focul și isprăvesc lupta. Lui **Mons Meg** i-au fost dat drumul odată niște ne pricepuți, de mult, la anul cinci-spre-zece sute... Dar a fost o pacoste mare: i-a omorît pe toți din jurul lui...“

E instructivă — nu-i așa? — povestea faimosului **Mons Meg**...

P. S. În momentul când termin acest articol, primesc cele două foiletoane din „Gazeta Transilvaniei“ în cari dl Popovici, sprijinit pe inexactități și pe citații nemțești, caută să alunge pe „poetii“ din politică. Se poate întâmpla să răspund în vre-o după masă...

O. G.

Distinsul nostru amic, publicistul Seton Watson, după cum sântem informați, a fost împărțit de rara onoare de a fi distins cu gradul de »doctor litterarum« de către universitatea din Oxford. Contrar obiceiului universităților de pe continent, acest titlu se conferă ca un titlu de onoare pe baza unui concurs a operelor științifice mai de seamă. Opera prezentată de dl Seton-Watson a fost »Racial Problems in Hungary«, pentru care a trebuit să îndure atâtea insulte din partea condeielor semite ale redacțiilor ungurești.

Felicităm pe distinsul publicist și sântem curioși să vedem atitudinea nouă a domnilor dela »Budapesti Hirlop«.

După cum ni-se anunță de altfel, dl Seton-Watson a terminat noua sa carte »Corruption and Reform in Hungary, a study in electoral practice« (Corupție și reformă în Ungaria, un studiu despre operațiile electorale) care apare și se pune în vânzare în zilele aceste. După cum anunță titlul, cartea luminează în misterele ultimei mișcări electorale dela noi și va stârni cu siguranță o vie mișcare...

Alegerile congregaționale din slovacime, au avut loc ieri și s'au terminat în defavoorul naționaliștilor slovaci. Dintre 50 de membri 34 aparțin partidului muncii, 4 partidului kosuthist și numai 12 partidului naționalist slovac.

Preotul Andrei Hlinka, martirul care a îndurat ani lungi de temniță, a rămas în minoritate. Pentru a înfrînge partidul naționalist slovac, administrația a săvârșit cele mai mari volnicii.

Camera. S'a continuat azi discuția la convenția comercială cu Serbia. Oratorul de față al ședinței de azi a fost reprezentantul mercantiliștilor. Sándor Pál, care a respins acuzele ce s'au adus, în firul discuției, comersanților din partea agrarienilor. Afară de oratorul mercantiliștilor mai sânt anunțați la cuvânt o mulțime de deputați din toate partidele, așa că convenția cu Serbia a pierdut orice șanse de-a fi adoptată încă în anul acesta. În asemenea împrejurări guvernul a hotărît ca mâne să nu se mai țină ședință și să amâne discuția până după serbătorile catolice, probabil în 3 Ianuarie 1911.

Dl Iorga și mișcarea noastră.

— De un iorghist. —

În „*Neamul Românesc*“, cel mai nou ce am primit — Dzeu știe cât de ne-regulat îl primesc și cu cu câtă sete îl sorb și azi, ca și acum trei ani, deși îmi pare că nu mai emană aceleaze raze puternice de lumină și credință ca atunci — în „*Neamul Românesc*“ deci citesc articolul dlui Iorga intitulat „*Dușmăniile nouă de „dincolo*“, despre curentul de primenire din sinul partidului național. Pare că îl văd mâne reproduș în „*Lupta*“ triumfătoare. Birăuț și leota lui de aceeaș tărie de convingeri vor triumfa: d. Iorga dezaprobă pe *tinerii „ofeliți*“ și șfichiuește pe dnii Goga și Chendi!

Mai întâi țin să subliniez că orice ar crede și scrie dl Iorga despre mișcarea noastră, nimic nu ar putea să îmi micșoreze respectul și admirația ce am pentru persoana și ideile sale. Sânt iorghist *acharné*, iorghist iremediabil și nici o decepție nu m-ar putea dezbara de această credință a mea.

Găsesc însă că dl Iorga este greșit și nedrept în concluzia sa. Dânsul vede, ca și d. Aurel Popovici, în acțiunea de primenire o mână străină ascunsă. E mai leal, ca d. Popovici, care în orbirea sa ne bănuiește de mangrism ascuns, și-și compromite prin asta și puțină bază de dreptate ce ar putea avea: d. Iorga nu ne bănuiește de intenții murdare și trădătoare.

Instinctul său fin l'a ferit de asemenea năzbitii, pe când nenorocitul temperament de violență al dlui Popovici l'a făcut orb și surd pentru adevăr și l'a împins în gropi. Dar dacă d. Iorga nu vede în dosul nostru pe Mangra și pe Brote, sau chiar și pe Khuen-Héderváry (nu te sperii singur dle

Bătrînul preot, ridică capul, își privi vecinul, și apoi zise:

— Vă foarte mulțumesc, domnule, primesc cu plăcere.

Apoi Marin îi luă brațul și plecă. El purta, îl observa, îl sfătua:

— Bagă de seamă, părinte, la riu. Păzește te de roțile irășurilor; ele te stropesc adesea din cap până'n picioare. Uită-te la umbrele celor cari trec. Nimic nu e mai îngrozitor la vedere, decât capetele balenii. Femeile adesea sânt nesuferite; nu dau atenție la nimic, și-și dă în față cu vergelele umbrelii sau cortelului. Se zice că orașul e al lor. Ele domnesc pe trotuare ca și pe străzi. Din partea mea, eu găsesc, că creșterea lor e foarte nelngrijită.

Și Marin începu să ridă.

Preotul nu răspunse. Mergea cam încovoiat, alegând cu îngrijire locurile unde punea piciorul, pentruca să nu-și murdărească nici ghetetele, nici antereul.

Marin zise:

— Fără îndoială c'ați venit la Paris, ca să vă distrageți puțin.

Celalalt răspunse:

— Nu, am o afacere.

— Ah! E o afacere importantă? Pot să vă 'ntreb despre ce-i vorba? Dacă pot să fiu de folos, sânt la dispoziția d'ale.

Preotul părea cam încurcat. Răspunse:

— Ah! e o mică afacere personală. O mică neînțelegere cu... episcopul meu. Asta nu te interesează cât de puțin. E o... o afacere de ordin personal... de... de... materie b'sericească.

Marin se grăbi:

— Dar consiliul de stat, rezolvă aceste chestiuni. În acest caz, folosește-te de mine.

— Da, domnule, mă duc chiar la consiliu de stat. Dumneavoastră sânteți foarte bun. Mă duc să văd pe domniul Lerepère, Savou și poate chiar și pe Petiipas.

Marin se opri de odată.

— Dar ei sânt cei mai buni prieteni, sânt prietenii mei, părinte, niște colegi escelenți, niște băieți de zahăr. Te voi recomanda la toți trei, și foarte călduros chiar. Comtează pe mine.

Preotul mulțumi, se încurcă scuzându-se, băl-băi mii de mulțumiri.

Marin era vesel.

— Ah! poți să te lauzi, părinte, că ai avut mare noroc. Vei vedea, vei vedea că, grație mie, afacerea dumnilale, va merge ca pe roțile.

Ajunseră la consiliu de stat. Marin introduse pe preot în cabinetul său, îi dădu un scaun, îl duse aproape de foc, se așeză la birou, și începu să scrie:

«Scumpul meu coleg, dă-mi voie să-ți recomand, în cel mai călduros mod, un venerabil eclesiastic, unul dintre cei mai demni și mai merituoși, părintele...»

Se întrerupse, și-l întrebă:

— Dacă nu te superi namele dumnilale!

— Părintele Ceinture.

Marin reîncepu să scrie:

«Părintele Ceinture, care are nevoie de ajutorul tău, scumpul meu coleg, într'o mică afacere despre care îți va vorbi.

«Sânt vesel de această împrejurare, care îmi permite scumpe coleg...»

Și termină prin obișnuitele complimente.

După ce scrie cele trei scrisori, le dădu preotului, protejatul său, care-i mulțumi de nenumărate ori.

Marin isprăvindu-și afacerile, veni acasă, pe trecu ziua liniștit. dormi în pace, se deștepă încântat, și trimese să-i aducă gazetele

Primul, pe care îl deschise, era o foaie radicală Citi:

Dési Mór

GLUJ—KOLOSVAR, str. Szentegyháza nr. 6.

vopsitor și curățitor chimic
de haine

Fabrica: str. Sörház nr. 1.

Vopsește și curățește după sistemul școale de specialitate din Germania!

Specialist în vopsirea hainelor de doliu.

!! Dési vopsește, curățește !!

Popovici de așa *prăpastie*?) el vede o mână din București sau poate chiar dela Iași, dela „Viața Românească”.

Aici se vede că intuiția exactă a lucrurilor depărtate, acest dar minunat pe care de atâtea ori l-am admirat la dl Iorga, l-a părăsit de data asta. D-sa recunoaște singur că „activitatea politică a Românilor din Ardeal și Ungaria e aproape nulă”. Mai mult chiar, dl Iorga nu vede numai răul dela suprafață, privirea lui pătrunde adânc de tot, până în miezul mizeriilor noastre și o spune într-o singură propoziție lapidară, dar de minunată putere cuprinzătoare:

„*Lucruri de fațadă, zice d-sa, și în dos, trei milioane de dezorientați, de necărturari, de săraci*”.

Fiecare cuvânt, fiecare slovă e un mare adevăr. E cea mai concisă formulare ce s'a dat până acuma stărilor noastre din Ardeal. Și totuși care e concluzia d-lui Iorga? Care ar trebui să fie? De sigur, veți zice, aprobarea deplină a acțiunii de însănătoșire, care cere activitate și cere ca munca noastră națională să părăsească rezultatele „de fațadă”, să prefacă aceste trei milioane de „dezorientați, de necărturari și de săraci”, această mulțime amorfă, într-o oaste politică formidabilă, conștientă, cultă și înzestrată cu toate mijloacele materiale, pentru lupta politică.

Noi tineretul și reprezentanții lui cei mai înaintați ca situație morală, în frunte cu dl Goga, am văzut lucrurile exact precum le-a văzut și dl Iorga. Am văzut că activitatea politică dela noi e „nulă”, cum spune dl Iorga singur, am văzut că și ceea ce se face sânt „lucruri de fațadă” și că în dosul lor e același popor înapoiat, și ca oameni

«Clerul și funcționarul noștri.

»Nu vom sfârși de a înregistra faptele nedemne ale clerului. Un preot dintre aceștia, numit Ceinture, descoperit că conspiră contra guvernului actual, acuzat de acte nedemne pe cari nu le vom arăta, bănuieț c'ar fi în realitate un iezuit transformat în simplu preot, degradat de un episcop pentru fapte pe cari se afirmă că le-a mărturisit, a găsit un aprig apărător în persoana dlui Marin, consilier de stat, care nu s'a sfii de a da, acestui răufăcător, scrisori de recomandare foarte influențatoare pentru toți funcționarii republicei, colegi de ai lui.

»Semnalăm atitudinea necalificabilă, a acestui consilier de stat, și atragem atenția ministrului...»

Marin sări în sus, se îmbracă, se duse la colegul său Petițpaș care îi zise:

— Ah! ce-ai fost nebun când ai recomandat pe revoluționarul ăla?

Marin, fâstăcit murmură:

— Doar, nu... să vezi... am fost înșelat. Părea așa de cum se cade... m'a jucat... m'a jucat de-abinelea. Te rog condamnă-l cât poți deaspru, de sever. Vreau să scriu. Spune-mi, cui trebuie să-i scriu, ca să-l condamne? Am să-i scriu Procurorului general și Arhiepiscopului Parisului, da, Arhiepiscopul Parisului...

Și așezându-se brusc la birou, scrisese:

»Am onoarea de a vă aduce la cunoștința înalt Prea Sfinției Voastre că am fost victima intrigilor și a prefăcătoriilor unui preot, Ceinture, care a profitat de bunătatea mea.

»Înșelat de protestările acestui ecleziastic, am putut

Apoi, după ce iscăli scrisoarea, se întoarse către colegul său, și îi zise:

— Vezi, dragul meu, aceasta să-ți fie ca o lecție: nu recomanda niciodată pe nimeni.

Trad. de Traian D. Dimitriu.

tineri am scos singura încheiere firească și cu puțință pentru noi: am criticat spre a cere o îndreptare. Mărturisesc, că eu ca iorghist nu m'am îndoit o singură clipă că în această luptă dl Iorga nu va putea fi decât de partea noastră. Iera *firesc* și iera *necesar*, după părerea mea, ca dl Iorga să ne aprobe și iera *imposibil*, pentru mine ca dânsul să se declare contra noastră. Nici măcar o aprobare *rezervată* nu am crezut să primim dela dânsul. Căci ce am făcut și ce facem noi aici? Nu am făcut în fond — *mutatis mutandis* — cu alte mijloace, cu mai puțin geniu, de sigur, ca d-sa, dar același lucru ca dânsul în România? Am văzut răul și am fost cuprinși de indignarea sfântă a celor buni și curați și am protestat. Și totuși care e încheierea d-lui Iorga? Dânsul ne acuză că sântem uneltele „altora”, nu ale lui Mangra și Khuen, dar ale unor mâni ascunse din București și din Iași! Încheierea d-lui Iorga nu e numai greșită ci și nefirească. Dânsul nu ne lovește numai *pe noi*, iel se lovește și *se condamnă însuș, combate și sfarmă tocmai cei care a clădit el singur la noi în Ardeal*. Ideile nouă, de cinste și curățenie politică, de intransigență în apărarea principiilor, de prioritatea talentului și a muncii, înaintea valorilor mincinoase și false, înalta concepție despre sentimentul de datorie ce avem către neam, cererea unui progres *real* prin hărnicie tăcută, nu prin „lucruri de fațadă”, create de iubitorii frazei ușoare și ai reclamei zgomoase, toate aceste idei pe cari le proclamăm acuma și cari călăuzesc noul curent *le-am primit dela dl Iorga*. Noi nu lucrăm decât *cu capitalul de idei iorghiste*, sântem toți niște *iorguleți*, cum ne-a numit odată unul dintre fruntașii pe cari îi susține azi dl Iorga, bătându-și joc, cu un spirit cam anodiu și silit, de iorghismul nostru „naiv”.

Cât de mare e înrudirea între noi și d. Iorga dovedească o pildă. Astăvară d. Octavian Goga a rostit un discurs de program în fața alegătorilor săi din Chișineu. În treacăt fie zis, dacă d. Iorga l-ar reciti în „Tribuna” de sigur nu ar mai scrie că d. Goga e un om lipsit de idei politice. Dar pe noi ne interesează concluzia dlui Goga din 'acel discurs: „*Prin noi însine*”. Nu-l surprinde asta pe d. Iorga? Nu-și amintește că aceste cuvinte *sânt cuvânt cu cuvânt ale dlui Iorga*? De sigur nu poate fi vorba de un împrumut. D. Goga nu are nevoie să plagieze ca să spuie ceva nou. Dar atunci? Foarte simplu: e o coincidență care exprimă o adâncă înrudire de vederi și de mentalitate între curentul dlui Iorga și între curentul de primenire din Ardeal! E atât de mare înrudirea aceasta, încât chiar și capii lor, dnii Iorga și Goga, deși, durere, antagoniști personali, se întâlnesc nu numai în idei, dar chiar și în formularea lor!

Și pentru aceia nu dovedesc să mă mir de d. Iorga. Autorul, părintele mișcării noi din Ardeal nu trebuie căutat la București sau Iași, *ci la Vă-*

lenii-de-munte! Iar dacă d. Iorga ne combate, se combate singur și vrea să ucidă ideile sale, pe copiii săi proprii, spre a susține sau reîntrona pe cine? pe cei mai înverșunați adversari ai săi, ai ideilor sale, minți reci și sterpe în cari toate ideile dlui Iorga de 8—9 ani încoace au căzut ca pe piatră seacă; inimi acoperite cu solzi, pe cari valurile de căldură și idealism ale dlui Iorga au lunecat ca apa pe trupul peștelui! În gândul acestor oameni nu încolțește față de domnul Iorga decât cel mult vre-un cuvânt de batjocură, pentru naivii cari cred în „nebulul dela Văleni”!

Sântem puțini noi cei cari azi mai credem în dl Iorga aici în Ardeal. Nu știm de ce, dar ideile nu mai prind azi cu aceeași tărie, nici „Neamul Românesc” nu mai e citit ca mai înainte, și e păcat. Dar și pentru acești puțini cari mai avem „naivitatea” de a crede în dl Iorga, atitudinea d-sale în chestia asta ne-a fost o surpriză. Am avut impresia că de data asta dl Iorga a fost contra — iorghismului. Nu ne decepționăm și nu ne descurajăm nici de această atitudine a d-lui Iorga. Pentru noi ajunge și cele trei-patru rânduri din articolul d-sale, în cari recunoaște că nu se lucrează la noi nimic.

Le reproducem încă odată textual, pentru că ele sânt pentru noi miezul articolului său și pentru a ne întipări fiecare cuvânt:

„*Activitatea politică a Românilor din Ardeal și Ungaria e nulă. O mare înfrângere — fără reculegere și fără muncă de îndreptare. Lucruri de fațadă, și în dos, trei milioane de dezorientați, de necărturari, de săraci*”.

Și cum spunea într'una din minunatele sale „cugetări” din „Neamul Românesc literar” de dăunăzi? „Bătrânețele cari își cer singure respectul, nu îl merită”...

Aceste două pasagii ne sânt de ajuns ca să ne justifice și să ne dea sentimentul, că în lupta ce-am dus am avut dreptate. Nu noi, ci dl Iorga se contrazice de data asta. Nu noi am tras încheieri false și nenaturale din recunoașterea acelei realități „nule” și „de fațadă”, ci dl Iorga. Cuvintele lui ne dau conștiința că ne aflăm pe calea bună și vom merge liniștit mai departe, cu gândul că dacă nu avem în tabăra noastră pe dl Iorga, avem cel puțin *ideile* d-lui Iorga pe partea noastră!

Și nu ne îndoim că odată, curînd sau târziu, îl vom vedea pe dânsul acolo unde-l cheamă copiii săi, ideile sale. Căci glasul sângelui e cel mai puternic.

Dr. Stefan Tămășdan,

medic univ. specialist în dentură,

Arad, vis-à-vis cu casa comitatului.

Palatul Fischer Eliž. Poarta II.

Consultații dela orele 8—12 a. m. și 3—6 d. a.

„Intriga cea veche“

Arad, 23 Decembrie.

Încetul cu încetul se destramă păienjenişul de intrigi și minciuni țesut în jurul ziarului nostru și rămân purificate și clare intențiile onorabile din cari au pornit, împreună cu personagiile de după culise cari au tras sforile. Are dreptate dl Popovici, intriga e tot cea veche, ura veche, tradițională și neîmpăcată împotriva »Tribunei« ziarul, despre care, spunea d. Maniu, că nu i-a putut inspira niciodată sentimentul siguranței. O foarte grațioasă mărturisire din partea dlui Maniu, la adresa bărbatilor grupați în frunte cu d. Oncu în jurul »Tribunei« și la adresa gazetarilor, cari, începând cu Ioan Russu Șirianu, — care a condus-o 13 ani — și sfârșind cu cei de azi, au servit toți cu multă credință cauza națională și partidul, fără altă răsplătă din partea acestuia decât, vai, aceasta, pe care o primește acum.

Intriga e adevărat veche. Treisprezece ani bietul Russu Șirianu, acest om de rar bun simț, cum îl numește d. Popovici, acum după moarte, a fost mereu el victima ei. Acum li-a venit rândul urmașilor lui. Cine nu știe, cu câtă sălbătăcie a fost respins regretatul Russu dela candidatura cercului Șiriei, cercul său natal, unde era iubit și adorat și cum a fost lăsat, fără o lăscăe ajutor din partea partidului, să cază în cercul Chișineului. Măcar, bietul își câștigase merite reale pentru noua orânduială politică, creată în mare parte prin propaganda scrisului său, era oratorul nostru popular cel mai bun și gazetarul cu cea mai rodnică muncă agitatorică. Totuși a fost mereu hulit și în cele din urmă împiedecat să între și dînsul în sfatul neamului.

Intriga e tot cea veche. O știe toată lumea că curentul activității l-a pornit și dus la învingere două ziare: »Tribuna« și »Libertatea«. Asta nu o contestă credem nici dl Braniște. Începând cu alegerea dlui Vlad, alegerea celor 8 deputați și peste un an alegerea celor 15 deputați, s'au făcut prin propaganda ziaristică exclusivă a »Tribunei« și a »Libertății«. Celelalte organe »Gazeta«, și »Drapelul« se aflau încă tot în pasivitate. Aleși odată, lucrul cel dintâi săvîrșit de cei 15 deputați a fost să întoarcă spatele ziarului »Tribuna«, care se afla pe vremea aceea și în încurcături materiale și să înființeze »Lupta« din Budapesta, drept recunoștință pentru serviciile naționale și personale aduse deputaților. Azi »Tribuna« este stigmatizată din partea partidului și, ca ironie »Gazeta« și »Drapelul« organele oficiale ale activiștilor.

S'a făcut »Lupta«. »Partidul« și-a risipit tot sprijinul moral și material asupra fătului ei. S'au cheltuit sume enorme de bani. La înființarea ei se făcea propagandă personală dela om la om pentru »Lupta« și contra »Tribunei«. »Tribuna« își pierduse, la început, o mulțime mare din abonații ei, cari în urmă s'au reîntors rînd pe rînd. Lumea poate nu și poate da seama de greutățile prin cari în vremea asta trecea »Tribuna«.

Și atunci, dl Oncu, care încă era între deputați și și dădea perfect seama de dușmănia cu care era privită »Tribuna«, într'unul din multele momente ale crizelor financiare a ziarului, a rugat clubul să decreteze și »Tribuna« de organ al partidului, crezând că adagiul ăsta o să-i amelioreze ceva situația materială. Clubul a rămas însă surd și întâia oară și a doua oară când dl Oncu și-a repetat rugarea. Dar ce s'a întâmplat? Prin o muncă asiduă, prin sacrificii și *crucțarea banului public* și prin devotamentul celor ce lucrau la ea, »Tribuna« n'a dat îndărăt, dimpotrivă a mers din progres în progres; *fără ajutorul partidului, adese chiar în luptă cu vădite dușmăniile din partea partidului*. În vremea asta organul ocrotit de partid, a mers din regres în regres, încât la o jumătate de an dnii Dr. Teodor Mihali, Dr. Alexandru Vaida și Dr. Aurel Vlad aflară de bine să și retragă numele de pe ziar, iar de aci încolo a apucat pe pantă tot mai jos până la puțin gloriosul sfârșit, pe care și l-a dat în mâinile lui Birăuț.

Dar pe măsura în care creșteau succesele »Tribunei« pe aceeași măsură creștea enervarea și iritabilitatea tradițională din sinul partidului împotriva ei. Trebuia numai un moment propice ca ea la un semn dat să izbucnească. Acest moment a sosit repede. În jurul »Tribunei« se grupase în vremea din urmă tineretul partidului în frunte cu poetul Goga, care porniseră o acțiune de regenerare și de împospătare a cadrelor moleșite ale partidului. Izbucnirea vrășmașiei nu mai putea fi acum amănată. Prin atașarea lui Goga și a tineretului la »Tribuna«, comitetul se simțea nu numai rău incomodat, prin criticile lui curagioase, ci și enervat la culme prin noile succese morale ale ziarului.

A urmat apoi, ceea ce era de prevăzut: o acțiune desperată de distrugere a »Tribunei«. În numele sfintelor interese de partid »Tribuna« trebuie acum decapitată! S'a făcut înainte, până în cele mai mici amănunte întreg planul cum are să se procedeze. Cine are să înceapă acasă, cine are să ducă campania de ponegrire în țară, oamenii s'au împărțit bine pe roluri și deodată... o lărmălaie infernală în jurul nostru cu tradări... cu Mangra... Jeszenszki... cu Popovici... Scurtu din București, cu cât se poate de mult praf și fum, ca bănuiala să prinză și să prepare terenul pentru comitetul din Budapesta, amănat se pare anume de pe ziua de 16 pe 19, fiindcă întârziase articolul dlui Popovici. Și s'a adunat comitetul național. Cea din urmă condescendență era să cheme pe cineva și dela noi, căci eram doar acuzații (după conferință chiar și infamia asta s'a spus că au fost invitați și cei din jurul »Tribunei« dar nu s'a înfățișat nici unul) era însă în orice caz mai ușor și mai sigur să acrediteze printre fruntașii aduși anume, dintre cari, unora pîn'acum nici de nume nu li-am auzit, toate calomniile împotriva noastră, când nu eram de față spre ale demasca. Și cum s'a procedat? S'au adus drept corpus delicti articolele scrise în vremea din

urmă la adresa partidului. S'a osândit mai aspru articolul »Indemnuri noi« scris de poetul Goga, care a fost osândit și de altfel fără cruțare. S'au incriminat alți articoli scriși de alți reprezentanți distinși ai tinerimii noastre, care însă nu erau semnați. Injurăturile mergeau deci la adresa ziarului. Iar sfîrșitul a fost: *hotărîrea*, adusă pe urma referadei avocatului din Sîmniclăușul-mare, dl Dr. Nestor Oprean, care în hărțuiele d-sale cu fibraul de acolo, a fost cu atâta bărbăție apărut de »Tribuna« încât ziarul a plătit amenzi, iar un redactor a suferit temniță ordinară, ca la urmă dl Oprean să îndrăznească să-i bănuiască cinstea națională.

Și a venit acum partidul, și într'o nobilă întrecere cu procurorii unguri s'a pus cu ciomagul să dărîme palatul falnic, la care cu atâta trudă s'a cărat piatră cu piatră, în rîndurile căruia, cum s'a spus așa de frumos la inaugurare, sânt închise viața, sănătatea și nervii atâtor bieți anonimi, cum li se zice, cari au crezut că și vor dura loruși un adăpost pentru munca lor atât de foloșitoare și atât de mult ingrată și nerecunoscătoare.

Curentul nou numit al primenirii este al tinerimii mai întâi. Ea l-a inițiat, ea l-a condus în cea mai mare parte, și desigur e geloasă de paternitatea lui. Ca să ne învedereze însă odată mai mult *intriga veche*, ura tradițională împotriva »Tribunei« care trebuie căutată în *hotărîrile* comitetului, este în deajuns să spunem, că aceeași domni, cari au provocat și adus hotărîrea din Budapesta, *invadează acum zilnic cu scrisori chilometrice pe autorii articolelor, pentru cari s'a făcut zarva și îi »conjură« să se retragă dela »Tribuna«*. Nerușinarea merge pînă acolo, încât la aceeași colaboratori ai noștri, pe cari i-au înjurat în conferință, vine acum fruntașul cutare și cutare și s'adresează, cu plătitudine și lingușiri fără demnitate, și se pun în mișcare toate stăruințele pentru a i face să părăsească »Tribuna«. Azi unul, mîne altul ne scrie, scârbit și adese revoltat de aceste demersuri umilitoare. Documentele se strâng mereu și credem că vom fi incurând în poezia dovezilor de preț pentru atâtea fisionomii abile, cari știu altfel să înfățișeze în viața de toate zilele pe adevărații întrupători ai corectității și onestității.

Gazeta nouă din Arad — să trăiască! De mult îi tot chemăm pe fruntași, să vie aici în arena asta, a publicității să și spuie păsurile lor. Așteptăm însă dela dânsii nițică demnitate: să o facă ei înșiși, ori chiar prin alții, dar să nu voiască să o facă prin accia pe cari i-au batjocorit și pe cari s'au prefăcut că-i disprețuiesc. Asta și pentru că am dori să vedem și noi odată de ce sânt în stare să facă fruntașii noștri când s'așează într'adevăr pe lucru.

Oamenii de bine și de cinste credem însă că vor vedea și din astea că aici nu este vorba de altceva decât într'adevăr de *intriga cea veche*, care n'a încetat niciodată, a erupt însă acum cu violență, din vechile motive de ură și invidie.

Cei cari
doresc: **mobile**

bune, ≡
frumoase,
ieftine, ≡

să se adreseze cu toată încrederea fabricanților de
mobile
Székely și Rét
din Marosvásárhely,
(Piața Széchenyi 47).

La cerere prezentăm și la provincie bogata noastră colecție. La înțelegerea aparte expedăm franco în orice parte a Ardealului. - Atelier de primul rang.
— Mare asortiment de —
trusouri pentru mirese.

O aderență.

Ni se cere publicarea următoarelor:

Onorată Redacțiune!

În numele celor din jurul meu salut cu dragostea veche «Tribuna» și declar că din toate puterile vom conlucra, să se recunoască, că «Tribuna» este și va fi adevăratul organ național! Astea în urma hotărârilor din Budapesta! Vom aduna subscrieri din popor în acest senz cu sutele! Vă salut cu drag.

Otlaca 8/21 Dec. 1910.

Georgiu Turicu,
preot ort. rom.

»Libertatea« din Orăștie despre »Tribuna«.

În numărul ce ne sosește azi »Libertatea« din Orăștie, organul cu care »Tribuna« a mers mai întâi, a ătura scrie, despre conflictul în jurul organului nostru următoarele:

De vre-o 4-5 săptămâni în gazetele noastre mari, de zi e o furtună de să-ți astupi urechile și să fugi de ele! Să sfădesc rău între ele, că cine-i de vină că în zbaterele noastre politice se vede așa de puțin rod vădit, fie material fie moral? De aici a pornit stăruia, că »Tribuna« a băgat de vină, că prea merg lucrurile tândălește în politica noastră românească. Ea ar vrea să vadă mai multă viață, mai multă tinerețe și vigoare în lucrările noastre. Și »Tribuna« crede că slăbiciunile zac în conducere, conducerea e prea bătrânească, obosită, greoaie. Cere, drept aceea, să se scoată la iveală mai cu dinadinsul și să se înșirue în șirele de bătaie, puterile tinere, ca mai oțelite, mai calde.

De aici supărarea. Că asta înșamnă hula la adresa bătrânilor și o necuviință față de ei! Și iute dragă, au sărit pe ea trei patru foi, celelalte, nu se știe sigur întru apărarea bătrânilor ori întru a-și vărsa năstel »dragostea« pe »Tribuna«, — destul că au sărit aprinse asupra ei! — Și acum e o ceartă ca în codru: că e bună ori nu e bună dară conducerea politicii noastre?, că oare adevăr a grăit »Tribuna« ori a hulit? Unii văd în scrisese »Tribunei« năzuința ascunsă de-a strica bunul renume în popor a conducerii de până acum a partidului prin bărbații cari îl conduc, și i-o iau asta tare în nume de rău. Alții sânt mai îngăduitori și, după-ce bărbații încărunțiți în cinste ca Dr. Oncu a declarat, spre liniștirea tuturor, că să fie siguri că »Tribuna« va rămânea același ziar național neînduplecat și nepătat, care a fost până-acum!, — după-ce și dl Octavian Goga scriitor la această foaie, stă bun pentru buna ținută a foii, și părintele Ciorogar asemenea, — mulți vor să vadă în articolele »Tribunei« numai o năzuință, spusă poate cu vorbe prea mărite, pentru a îndemna la mai plină viață și lucrare partidul național...

Vorbind despre consfătuirea, frunțășilor »Libertatea« într'un alt articol scrie următoarele:

În legătură cu cele de mai sus, trebuie să spunem încă și aceea, că, drept urmare a faptului, că conducerea de partid a fost cam aspru criticată în »Tribuna« — a tras după sine ținerea unei adunări de frunțăși naționali, cum de mult n'am mai văzut! Reproșurile pe alocurea necruțătoare ale »Tribunei« au atins și-au mișcat pe mulți, și pe ziua de 19 Dec. s'au adunat în Pesta atâția aleși ai neamului, câți pare-mi se n'ar fi putut aduna președintele partidului în împrejurări mai pașnice. Și așa, uite, în tot răul și binele său.

În legătură cu această hotărâre, consfătuirea dela Pesta a adus un fel de jude-

cată asupra ziarului »Tribuna« din Arad, care în timpul din urmă își îngăduise libertatea a da pe față oarecare nemulțumire cu mersul de azi, greoiu și încet, al treburilor naționale, și cerea schimbare de oameni, înlăturarea celor poate neputincioși și înlocuirea lor cu alții mai viguroși, mai tineri, mai de muncă!

În ținuta asta a »Tribunei« consfătuirea a găsit o abatere a ei dela disciplina de partid și o încercare a ei de a zgudui încrederea obștei române în vaza conducătorilor partidului, — și de aceea zice că »Tribuna« nu e nici organul comitetului, nici al partidului, și că prin ținuta sa din timpul din urmă, ea a ieșit din îngrăditura disciplinei (supunere) de partid.

— Foile »Lupta« și »Poporul Român« dela Pesta au încetat a ieși ca foi ale partidului, dela data când comisia de redacție a comitetului, a poruncit încetarea lor (în toamnă). De atunci ce au mai ieșit, n'au mai fost foile partidului, ci niște tipărituri scoase în chip neiertat și sub răspundere cu desăvârșire străină de partid! Iar consfătuirea hotărăște, ca acele foi să nu mai fie scoase de loc! În locul lor însă, partidul, dorind a-și avea o foaie a sa, va scoate o altă foaie de zi, dar nu mai mult în Pesta, ci tot în Arad, sub conducerea unui comitet.

Mulți au rămas mirați de hotărârea asta și s'au întrebat de e de bine ori de rău, ca partidul să scoată tot în Arad o altă foaie de zi, ca oarecum pusă în coastele »Tribunei«. Noi credem că, dacă chiar nu s'a putut găsi alt modru de împăcare a lucrurilor (deși cel mai cominte era totuși să facă întâi încercarea a să câștiga înțelegere hotărâtoare asupra »Tribunei« însăși, și a o angaja în slujba partidului, pe care și de altel l'a servit și-l va mai servi), — apoi nu e de nici un rău pentru neam că să duce dară și foaia oficioasă a partidului tot la Arad.

Abia vom vedea o întrecere mare între cele două ziare, silindu-se fiecare a fi mai bun, mai luminat, mai îngrijit, — ceace pentru marea obște celitoare va fi numai de folos. Noi, bine înțeleg, așa ne închipuim, că cele două ziare nu vor trăi lângă oaltă numai pentru a se certa, ci pentru a se întrece în buna îndrumare a obștei și a lucrării naționale, și a-și fi una altelea de un control cinstit.

Iar dacă asta așa va fi, viitorul va arăta, că din »răul« cu pășirea criticătoare a »Tribunei«, poate izvorî încă un mare bine pentru viața noastră politică și de partid. Se vor »oțeli« încă și bătrânii, par'că mai ager ca tinerii, la muncă, — spre bucuria întregului neam. Că așa cum era, e totuși drept că nu mai mergea. Murmurul de nemulțumire se simte din scrisoarea dlui Dr. Onișor, din a dlui Dr. Valer Moldovean (»Gazeta«) și se auzea peste tot locul, pe unde vorbeai de lucru.

Avem însă acum nădejdea bună, că prin noua aranjare a cancelariei, prin scoaterea unei foi a partidului, care să fie mai norocos îngrijită ca nenorocita »Lupta«, se va ajunge la dorita primenire, nu de oameni, dacă se poate și fără asta, dar primenire a stărilor de lucruri.

Adu Doamne, după acestea, iarăși pacea și înțelegerea între noi!

Gronică veselă.

În editura ziarului »Libertatea« din Orăștie și ca adaos la acest ziar, apare, de două ori pe lună, o revistă umoristică »Bobîrnaci«, redactată de apreciatul umorist Ermil Borcia (Haralamb Călimar).

Numărul 2. apărut azi, e de-o actualitate specială. În versuri și proză se satirizează lucrurile și faptele puțin înveselitoare ce se petrec acum la noi.

Iată câteva mostre din noua revistă:

Cum poți deosebi pe un »oțelit« de un »ramolit«?

Pune-i pe amîndoi să spuie repede după oaltă de zece ori vorba »Asociațiune«.

Oțelitul o să o spuie fără greș.

Ramolitul cel puțin odată are să zică »Asociațiune...«

Cu prilejul jubileului Asociațiunii, va avea loc la Blaj o mare expoziție. Se vor expune diverse »păreri libere« și »stricte confidențe«, cum și tot felul de obiecte din arsenalul luptelor noastre gazetărești mai recente, ca de pildă:

Niște »linguri de argint« din prinzitorul episcopului Severinului — din partea aradanilor.

Un »redactor-vînător stînd la pîndă« (figură en miniature) din partea lugojenilor.

»Nu sînt acasă«, invenție foarte practică care o poți aplica în orice situație, în care vrei să scapi de vizite neplăcute — din partea unui aradan.

»Pace vobiscum«, figură de porțelan, reprezentînd împăcarea unui vicar cu conștiința sa — din partea orădanilor.

Iată acum și o poezie »Nu's acasă.« dedicată dlui V. Goldis, »cărora îi revine meritul epocal că a descoperit cel mai bun leac pentru vindecarea tuturor boalelor noastre sociale.

Ah, ce-i un Ehrlich-Hata
Cel șase-sute-șasă,
Pe lângă leacul nostru,
Ce-i zice: »Nu's acasă!«

Un creditor, de pildă,
În pace nu te lasă,
Tu 'nchizi din luntru ușa
Și strigi că: »Nu's acasă.«

Sau, ca să »colecteze«
Îți vine o damă-ateasă,
(De care nu-ți prea place),
Oțezi un — »Nu's acasă.«

Iar cînd îți vine vremea,
Și-ți cauți o mireasă
Amici și rubedenii,
Tu urli — »Nu's acasă!«!

Și dacă 'n fine soarta
Ți aduce-o soacră grasă,
În lunile de miere
Tu scapi cu — »Nu's acasă«,

Sau cînd iai dividende
Și dai o »mare masă«,
Și-un cerșitor s'arată,
L'alungi cu — »Nu's acasă.«

În fine de nimica
Pe lume nu-ți mai pasă,
Cînd pentru ori-ce rele
Ai leacul: »Nu's acasă...«

Ah, de-am putea și pizma
S'o facem azi să iasă
Din sufletele noastre
Cu-'n strașnic — »Nu's acasă!«

Dentist in Cluj.

NAGY JENŐ

„ specialist pentru dinți artificiali fără pod în „
CLUJ-KOLOZSVAR.

(La capătul străzii Jókai, în casa proprie.)

Pune dinți și cu plăire în rate pelângă garanță de 10 ani.

Dentist in Cluj.

Scrisoare din Bihor.

Dela congregație. — Pseudopartidul național din Oradea Mare. — O circulară caminte. —

Oradea-Mare, în 23 Decembrie.

Congregația comitatensă și a ținut adunarea obișnuită, ieri Miercuri în 22 Decembrie. În ea s'a discutat lucruri cari pentru obștea românească nu sânt de așa mare înțeles.

Orașul Dobâiș în trimite o adresă, prin care rugă congregația să ceară și ea guvernului înlocuirea importului de carne, adusă din România.

Congregația comitatului Bichș trimite o altă circulară, pentru încheierea unei convenții cu Serbia.

Congregația fără a le desbate trece peste ele în ordinea zilei.

Un punct mai momentuos și pentru noi, a fost acela, în care raportorii dau seama despre cursul recantelor alegeri de membrii pentru congregație.

Adunarea cu deosebită satisfacție ia la cunoștință biruința strălucită, care a raportat-o slugogii lui Tisza.

La timpul său, înainte de aceasta cu două luni, am amintit, așa în trecut, că corifeii partidului național din Oradea, și au făcut planul de luptă încă de pe atunci, că se poată scoate învingători pe candidații partidului.

Abla acum mi se dă se știu, că pseudopartidul național de aici, acest mucor mucedo (mucezeală) ce crește pe trupul partidului, spus cu emfază, național român din statul ungar, — nu numai că nu s'a clăit din cuibul cald a acestui oraș infect, dar nici măcar candidații nu a pus, nici barem într'un singur cerc.

Așa merg la noi treburile, ca racul.

Cu toate acestea răsare ici coala câte un fleac de șgărăie hârtie, care are cutezanța, să scrie ziarelor: Bihorul e deșteptat, — lupta națională din comitatul nostru tot atâtea palavre cu cari se răstăcește opinia publică.

Las, că i și doare pe unii fruntași din Bihor, când le spui adevărul verde, celor mai mulți însă le cade bine fricțiunea, ori săpuneala aceasta, cu care s'au obișnuit atât de mult, încât în lipsa ei nu sânt sănătoși, și s'ar descompune tocmai, ca peștele rămas pe sec.

Iată așa ne a îmbătat și cu ocazia aceasta, faimosul partid al nostru, — fără să dea dovada celui mai mic semn de activitate: o stagnare condamnată între fruntașii din Oradea, o zăpăceală în clerul de ambele confesiuni, în școli: sămănători de neghină, iar la țară, o mizerie, o mizerie neagră și trupească și sulfetească.

Ședeți, ședeți dlor, aici în oraș, amuzați-vă cu teatrele de varietăți, rideți și zeflemisați lupta dărză, ce se dă pe aiurea, printre Români ce văd că a sosit ceasul desrobirii de cătușa vrăjmașului.

Azi mâne are să cadă iarna, ursul încă e mort, în vizuina lui; somnul face atât de bine trupului trudit, și răpus de muncă.

Răpuși sântei și d-voastră de atâta încordare, ar fi mai bine să vă așterneți sumanele și să vă dați dorului poate vă veți primeni pentru primăvară, ca atunci cu noui puteri, să vă svârcoliți o clipă, ca apoi se cădeți iarăși în mușenie și letargie.

Somn ușor! dragi bihoreni!

Prin S. Sa episcopul Radu are bunul obicei de a și povățui turma Sa, prin circulare înțelepte.

Așa ultimul circular, sfătuește clerul cum trebuie să viziteze pe bolnavi în timp de holeră, apoi li-se strage atenția la conscripția populației ce se face în iarna aceasta, și numai cât nu spune preotului, că se alegă pe oale de capră, pe Români să se pună de Român, iar Ungurul rămâne tot capră.

Apoi mai și sânt alte chifibusuri, cari interesează exclusiv numai pe biserica unită.

Și e strașnic circularul acesta acolo, unde se spune, că după noul plan ministerial în majoritate obiectele au să se propună românește, și în școlile subvenționate de stat.

Așa zice circularul: «Noul plan ministerial până și la gimnastică nu pretinde comande curat maghiare, ci numai și maghiare.»

Măzere în părele!

Parcă noi nu cunoștem stările detestabile, josticia, simțul paralizat, și învățătorilor uniți, de o parte, iar de alta încruntarea ientcerului Mării Sa Karácsony, alias Crăciunescu — care pretinde dela un elev din cl. II-a să știe ungurește!

Ian cutează, tu învățător îndrăzneț și te acomodează circularul Episcopului tău, și instruează și românește și svonul să ajungă la urechea înșpectorului, ca apoi într'o clipă să-ți vezi tăiată bucata amară ce ți o da statul.

Pentru învățătorii uniți din Bihor, sfaturile acestea sânt de prisos. Chiar dela guvern să li se spună, într'o bună dimineață, că în școlile confessionale, de aici înainte numai românește au să se propună, — ce credeți, oare în ziua următoare ar propune românește?

Nu! căci el e învățătorul așa obișnuit, cu ungureasca lui, ca măgarul cu povoara. Iși duce ungureasca cu el chiar și în raț. *Coresp.*

INFORMATIUNI.

ARAD, 23 Decembrie n. 1910.

— **Lucruri bune în Curticiu.** Azi a avut loc alegerea de membri în reprezentanța comunală. Mulțumită stăruințelor bravilor țărani din Curticiu, la alegeri a învins lista românească. Până acum eșia biruitoare lista străină. Laudă se cuvine și harnicului negustor din Curticiu Liviu Ispravnic, care a îndemnat poporul să lupte cu îndârjire pentru drepturile sale.

— **Nou ziar românesc în Budapesta.** «Adevărul» din București primește dela corespondentul său din Budapesta următoarea telegramă:

«Deoarece ziarul «Lupta» va fi transportat în Arad, unde va apare sub direcția fostului deputat Vasile Goldiș, în Budapesta va apare alt ziar zilnic, intitulat «Foaia poporului român». Acest ziar va inaugura o politică cu totul democratică, făcând propagandă pentru votul universal».

Ce-o mai fi și asta?

— **Conferența dela «Asociație».** Cetim în «Tel. Rom.» din Sibiu: Ciclul de conferințe, care în iarna aceasta promite a fi foarte variat atât ca subiecte, cât și ca persoane conferențiere, și a luat începutul Duminică seara, în 18 Decembrie, în obișnuita saală a «Muzeului Asociațiunii». A fost o prelegere literară, făcută asupra poeziilor lui Ștefan O. Iosif de secretarul administrativ, dl O. C. Tăslăuanu. Ni-a vorbit, după o introducere unde avea de scop a arăta rostul și importanța conferințelor întocmite de «Asociație», despre frumusețile de formă și idei ale poetului ardelean emigrat în România. Câteva din poeziile mai mici și mai frumoase — patriarhale, pastele și cântece în formă populară, — precum și o romanță din faptele evlaviosului erou al Moldovei, Ștefan cel Mare, cetite de conferențiar, au dovedit că firea poetului înclină mai mult spre lirism, decât spre poezia eroică; în care nu reușește; ca poet liric însă, Iosif ține loc indisputabil între fruntașii literaturii noastre. — Poate nu era de prisos, dacă după aceasta conferințiarul ar fi pomenit ceva și despre asocierea celor doi talentați scriitori (D. Anghel și Șt. O. Iosif) și despre lucrările lor mai noi, care ar trebui să și găsească cetitorii la noi tot așa, ca și lucrările mai vechi ale poetului.

— **Două curți cu peri, o lege și două dreptăți.** Din Târgul Murășului primim știrea că curtea cu juri de aci a achitat pe domnul Dr.

Sever Dan, fost redactor la «Gazeta Transilvaniei» în procesul intentat contra dumnia sale pentru un extras din articolul «Ai noștri» de dl A. C. Cuza, reprodus din «Neamul Românesc». În acest articol se spunea că psalmul Col Nidre care se cântă în sinagoge o dată pe an la serbătoria Iom Kipur, permite ovrellor să depună jurământ fals și să calce jurămintele făcute. Experții cunosători al limbii hebraice, traducând cântecul, nu au găsit nici o urmă de acuzaele aduse în articol (bine înțeles per analogiam, dar nu și în fond) Domnul Sever Dan s'a apărat susținând că articolul nu e scris de el ci reprodus din numitul ziar din România și procedura contra dumnisale a fost si. taiș.

Momentul în sine nu prezintă nici o importanță deosebită, căci un text biblic poate fi explicat în fel și chip de cei cari se ocupă de el, — fără să atragă asupra sa pedepsele legii — și era natural ca dl Dan să fie achitat. Dar prin o bizară coincidență curtea cu juri condamnă în aceeaș vreme pe redactorul Habár pentru un articol de aceeaș natură în care atacase pe vremuri guvernul coaliției: Wickette, Kossuth. În cursul procedurii Habár a dovedit că nu el e autorul articolelor incriminate, căci ele au apărut în alte ziare și el le a adunat numai aranjându-le la tipar în ziarul său, rămânându-l astfel numai responsabilitatea de drept. Cu toate acestea el a fost condamnat. Se cheamă că două curți cu peri, în două delict de presă și anonime au făcut două dreptăți. Motivul?

E ușor de înțeles și aceeaș soartă îl poate aștepta pe orice gazetar, care cu mână profundă încearcă să smulgă masa perlidă a zellor olimpici, cari sânt astăzi puternicii zilei, căci stăpânii noștri sânt curați și fără de păcat.

— **Clocniri între poliția rusească și studențime.** Cruzimele autorităților rusești a îndemnat studențimea să țină o serie de adunări de protestare contra nenumăratelor pedepse. Ieri universitarii din Odesa au ținut o întrunire la care veniseră și 15 studenți dela academie cari au luat cuvântul contra amestecului studențimei în politică. Cei alți au început să vocifereze și unul a descărcat un foc de revolver în aer. La detunătura armii a venit poliția ca să imprăști adunarea. Când comisarul a intrat în localul universității a fost primit cu o grindină de gloanțe. Când a fost deschis focul și din partea poliției studențimea a depus armele. Un student a fost rănit de moarte și doi mai ușor. Dintre poliști încă au fost răniți șapte înși împreună cu portarul universității.

— **Cadavru împlerit.** Din Roma se anunță că în Pompei niște muncitori, făcând săpături pe drumul din apropierea orașului au dat de un cadavru împlerit al unei femei, care avea pe degete multe bijuterii scumpe. Se presupune, că femeia a scăpat din Pompei pe timpul erupțiunii Vezuviului, dar ajunsă de lavă a fost îngropată.

— **Catastrofe miniere.** O telegramă din Londra anunță că la minele de cărbuni din Pretoria și Arlei, în Anglia, s'au surpat tavernele îngropând 800 de muncitori, dintre cari abla jumătate au putut scăpa.

Din Manchester vine știrea, că în minele dela Bolton în urma unei explozii au fost îngropați 290 de muncitori, dintre cari până acum abla unul a scăpat cu viață.

— **Atentat contra expoziției germane din Bruxela.** Din Bruxela vine știrea, că un necunoscut a încercat un atentat voind să nimicească

Hadady György

prăvălie renumită de specialități de modă pentru bărbați, **Cluj—Kolozsvar, Mátyás-király-tér 14.**

Recomandă articlii de modă pentru domni, pălării și albituri de-o execuție foarte fină. Specialist în articole de modă englezească.

despărțământul german al expoziției. Făptuitorul a umput cu cărbuni un locomobil cu aburi al unei firme germane și a stricat ventilul de siguranță. Ancheta a constatat, că dacă faptul acesta rămânea nedescoperit, locomobilul puternic ar fi produs o explozie care ar fi nimicid întreg despărțământul german.

— **Un eveniment important.** Cu drept cuvânt neobișnuita bogăție de material literar, artistic și calendaristic, fac din calendarul «Minervei pe anul 1911, un eveniment important pentru întreaga lume românească. În afară de materialul literar, se dau și variate articole de actualitate inedite, splendide suplimente în culori, ilustrații relative la evenimentele mari ale anului, vederi din țară originale, reproduceri după tablourile celor mai de seamă pictori, glume, istorioare de tot felul etc., cum nu are nici un alt calendar, — vor face bucurie tuturor cefitorilor. Prețul este 1 cor. 40 fileri și se capătă la Librăria «Tribunei», Arad.

Atragem atențiunea on. noștri cetitori asupra faptului, că din anumite cauze Calendarul «Minervei» se trimete numai ca pachet poștal, deci pentru porto rugăm să se adauge încă 72 fil., căci altcum pentru eventuala neprimire «Librăria Tribunei» nu ia răspundere asupra sa.

— **Lupi vil în teatru.** Din Londra vine știrea că în teatrul Bowkyn de acolo pe când se juca piesa «Regina lupilor» a avut loc o întâmplare feroasă. Scena prezintă o pustietate, în dos cu o peșteră mare, din care se auzia ulletul lupilor. Directorul teatrului a închis în peșteră doi lupi vil, pentruca piesa să fie jucată cât mai real. Alături seara însă, o lupoacă a scăpat din peșteră și, cum era în urmă simțind, s'a repezit în public sfărțind brațul unei dame. Publicul înspăimântat se îngrămădea să iasă la larg, dar fiind așa înțâș, — numai puțin, cei cari erau aproape de intrări, au putut scăpa. Poliiștii prezente n'au cutezai să impuste asupra lupoacei de teama ca ghoantele să nu nimerescă publicul. În sfârșit un polișt îndrăzneț s'a repezit asupra lupoacei, a cuprins-o în brațe și a închis-o iarăș în peșteră. În învălmășășă mare mulți spectatori au fost răniți. Poliștia a interzis jucarea acestei piese.

— **Soarta detronatului rege al Portugaliei.** «Daily Mail» scrie că Manuel fostul rege al Portugaliei se leagănă mereu în nădejdea unei zile când Portugalia îi va rechemă pe tron și în așteptarea acestei, face studii științifice și de drept. Pe la începutul lunii următoare se va muta la Richmond unde va locui în casele proprii și de aci va cerceta universitatea din Oxford. După ce ș va isprăvi studiile va face ca om de rând o călătorie în jurul lumii pentru a studia aparatul de guvernare al țării și mai ales al coloniilor engleze din partea de miazăzi. Și toate aceste învățături țărzie vrea să le pună în slujba țării sale, când îi va rechemă; dar nu se gândeste bietul că nu învie morții.

— **Patrulă îngropată.** Din Toblach se anunță, că o patruă de soldați condusă de un ofițer voind să meargă în valea dela Höllenstein pe Monte Piano, a fost ajunsă de o lavină, care a aruncat pe toți soldații într'o surpătură de munte. Ofițerul a scăpat prin fugă. Ajungând la cea dintâi stațiune de turisți a telegrafiat comandel militare după ajutor. Expediția de salvare a căutat noaptea întreagă și abia către ziuă a găsit pe cinci soldați, cari făceau parte din patruță. Toți cinci erau înghețați. Al șaselea soldat n'a putut fi găsit.

— **Edgar Poe între nemuritori.** Din New-York vine știrea că academia americană a hotărât să treacă numele lui Edgar Poe în șirul nemuritorilor și astfel de azi înainte el va fi așezat în splendida hală de colonade care încunjură universitatea din New-York și care a fost deschisă cu zece ani în urmă. Se obișnuia ca din zece în zece ani să fie aleși cei vrednici de a ilustra Pantheonul și acum zece ani numele lui Poe încă era în lista celor candidați la nemurire, dar a întrunit prea puține voturi, căci se

prelindea că în viața și sfârșitul său tragic 'au descoperit astfel de momente cari exclud posibilitatea unei astfel de distincții. De rindul acesta Poe a fost ales dintre 11 candidați întrunind 69 de voturi din sută. În rindul întâiu a fost ales politicianul Stowe care a întrunit 74 de voturi.

— **Poeziile lui Garibaldi.** Profesorul Dr. Giacomo Emilio Curatolo, cel mai adânc cunoscător al vreațiilor de prefecere ale Italiei, care a scris istoria revoluției lui Garibaldi, a aranjat pentru tipar un volum de poezii postume ale eroiului. Prin acest volum de poezii se servește un nou document de însemnătate pentru cunoașterea acestui firi a regeneratorului Italiei de rz. Poeziile au fost scrise cea mai mare parte prin anii șazeci, pe când Garibaldi petrecea pe insula Caprea.

Un epos de o rată frumoasă cuprinde toată viața aventuroasă a autorului și întreg decursul luptelor pentru desrobire. Eposul e compus din 29 de cântece și cuprinde atzicuri îndrăgite contra lui Napoleon III, a papei, a lui Victor Emanuel și Cavour, pe cari Garibaldi îi considera dușmanii ai țării.

— **Lozurile Loteriei Reuniunii Femeilor Române din Arad.** «Reuniunea Femeilor Române din Arad» aranjază pentru sporirea fondului de zidire a școlii de fete o loterie de obiecte, a cărei tragere va fi în primăvară!

Lozuri se află de vânzare și la Librăria «Tribunei» și la tipografia «Carmen» în Cluj. Prețul 1 cor. plus 10 fil. porto. Recomandat 35 fil.

x **Atragem și pe calea aceasta atențiunea on. părinți,** ca cumpărările de Crăciun să le efeptuiască la Kovács Béla magazin de modă pentru copii, Cluj-Kolozsvár Király tér nr. 1. În întreg Ardealul acesta este unicul magazin de articli pentru îmbrăcăminte copiilor. Firma garantează pentru calitatea bună a mărfurilor ei și pentru serviciu prompt. În provință trimete mustre din orice articli în branșa aceasta.

Magazinul poate fi cercetat fără obligamentul de a cumpăra.

x **Din esenția mea se poate pregăti pe lingă o economisire de 200% ieftin acasă după carte ușor și curat licher, rum, rachiu și coniac. Esență pentru 1 litru 50 fileri.** 1 litru alăș, Anisette, Piersică, Benedictin, Chartreus, Pere imperiale, Amar, Chimin, Cafea, Coniac, Maraschino, Roze, Vanilia, Esență pentru 1 litru rum, de amanas și rum de lamaica 32 fileri. Esență pentru 1 litru rachiu de prune, de drojzii și trebere 20 fileri. 1 litru spirt de 96% rafinar 2 cor. 20 fil. Părul cărunt și mustața căruntă se vopsesc bine cu vopseana «IDEAL» pentru păr care e nestricăciosă. Prețul 3 cor. Se află de vânzare în toată coloarea la Fekete Mihály, droguerie la «Igre» în Murăș-Oșorheiu (Marosvásárhely).

x **La croitoria universală.** I. Petrașcu, Sibiu — Nagyszeben, Strada Cisnădiei Nr. 30, Telefon 721. Se pregătesc cele mai frumoase haine, după croială cu șic, pentru civili: fracuri, saloane, jachete, sacouri, pardesiuri, paltoane etc. Asemenea să execută pentru ofițeri și voluntari, tot felul de uniforme, iar în depozit se află diferiți articli pentru uniforme: săbii, chipiuri, portofee, mănuși etc. Atrag deosebita atențiune asupra reverenzilor preoțești, ce se pregătesc în atelierul meu, după moda cea mai nouă. Comandele se pregătesc în timp foarte scurt.

BIBLIOGRAFII.

Astăzi răsfoind *Calendarul Lumea Ilustrată* am constatat că este o lucrare de mare merit datorită modului cum e alcătuit și numeroasele lor ilustrațiuni admirabil reușite și cari trec de 400. Fără a avea intențiunea de a face o reclamă editorului *Ig. Hertz* putem spune că acest calendar e o lucrare cum puține sunt în întreaga lume. Prețul Lei 1-50.

La librăria «Tribunei» din Arad, ștr. Dele Ferenc nr. 20, se află de vânzare: Octavian C. Tăslăuanu: «Informații literare și culturale, 1909» până în 1910, à 2 coroane plus 20 fil. porto.

La Librăria Tribunei se află de vânzare: **Cărți poștale ilustrate de Crăciun,** cu inscripțiune românească și anume:

Nășterea Domnului,
Ingeri cu pom de Crăciun.
Copilași cu pom de Crăciun.
Dame frumoase de Crăciun.
Peisaguri de iarnă cu stea, etc. etc.
Bucata costă 6, 8, 10, 12, 14 și 16 fileri.

Cărți poștale ilustrate pentru grătulări de anul nou:

Parcel în europian, cu potcoavă etc.
Parcel gratulând à 6 fil.
Hornari gratulând à 6 fil.
Copii cu Parcel à 12 fil.
Copii gratulând à 14 fileri.
Chipuri hazni à 8-10 fil.
Dame frumoase cu copii à 14-16 fil.
Copilași ca hornari à 16 fil. ș. a.

«Istoria Genovevei» de Brabant. Prețul 45 + 10 fil. porto.

Cadouri de Crăciun pentru copii.

50 de istorioare morale pentru băieți și băiete de amicul copiilor cu 6 chipuri colorate (cartonată)

100 haime și istorioare pentru copii după difinți autori străini de Ioana Cornelia Delatinszka

Corap de piele, povești americane de I. Femmore Cooper, prelucrate de Smara cu 11 ilustrațiuni

Adelina-Olteanu-Maior. Biblioteca copiilor

vol. I. 10

Biblioteca copiilor, vol. II. 10

Bibl. copiilor și a tinerimii vol. III. 1-

» » » » » IV. 1-

Potezii pentru copii, calesse și publ. de G. H. 15

Popo, cum au petrecut 3 copii în Italia 3-

Popoștiri din 1001 nopți 3-

Cărta ilustrată pentru copii și copile de G. Simu 3-

Povești cu multe chipuri 1-

Teatru Basme și Poezii pentru copii și tineri etc 2-

La Librăria Tribunei se află de vânzare următoarele **Calendar:**

Calendarul „Minervei”

Prețul e 1-40 Cor. plus porto 72 fil. Calendarele se pot trimete numai ca pachet ca să nu fie confiscate la poșta.

Calendarul „Lumea Ilustrată” à 1-50 (20 fileri porto).

Redactor responsabil: Iuliu Glaryta.
«Tribuna» Institut tipografic, Nichin și com.

Credit pe ipotecă, pe cambie și pentru officianți mijlocește

Herzog Sándor

ARAD,

str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

Ministerul Finanțelor.
 Direcțiunea Comptabilității Generale
 a Statului și a Datoriei Publice.
 Datoria Publică.

Nr. 101861. 22 Noiembrie 1910

Publicatiune.

A 10-a tragere la sorți a titlurilor de rentă 4% amortibilă din 1906, împrumutul de Lei 100.000.000 se va efectua în ziua de 20 Dec. 1910 (2 Ian. 1911), ora 10 a. m. în sala specială a Ministerului de Finanțe, conform dispozițiilor stabilite prin regulamentul publicat în »Monitorul Oficial» Nr. 245 din 7 Februarie 1906.

La această tragere se vor amortiza titluri pentru valoare nominală de Lei 616.500 în proporția următoare:

21 titluri de câte 5.000 Lei	105.000
74 » » » 2.500 »	185.000
155 » » » 1.000 »	155.000
343 » » » 500 »	171.500

593 titluri pentru o valoare nominală de Lei 616.500

Publicul este rugat a asista la tragere.

Directorul Comptabilității Gen.
 a Statului și a Datoriei Publice.
 D. Vbrovici.

Blănării!!!

boauri, manșoane, tocuri de picioare, Jachete, după croiul englez și francez berletuicli cu lână, etc. reparări și transformări bune și ieftine se pot câștiga la

Nicolae Gruția,
 blănar
 Temesvár-Josefstadt,
 Bem. u. No. 23.

Caut

un candid. de avocat cu praxă

pe lângă condițiuni cât se poate de favorabile.

Dr. Aurel Nyilvan, avocat
 în Nagysomkút.

MEGYERI IMRE

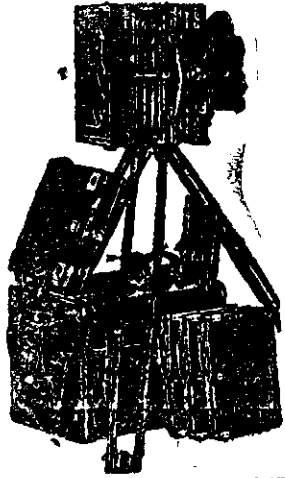
văpsitor de haine, curățător chimic, broderie, și institut pentru spălatul rufelor cu aburi, în ALBA IULIA. Gyulafehérvár. Széchenyi-u. (îngă biserica călug).

Primește curățiri lucioase și fine, curățire de trusouri, albituri de desupt, de masă și de pat, perdele și ori-ce lucruri din bransa aceasta cu prețuri foarte moderate. Curățire și clopsitorie chimică de tot-felul de haine pentru bărbați și femei, pardesii fără a le desface, apoi materii de mobile, perdele, dantele etc., cu prețuri moder.

PETRY ÁRPÁD

orologier și optic, singurul vânzător de mașini de fotografiat »KODAK» în Oradea-mare-Nagyvárad, Rákoczi-út 3.

Mare asortiment de: oroloage de aur, entint, nickel, cu pendulă, deșteptătoare, adăru cancelarie și de Schwarzwald. — Mașini de fotografiat și ajustări pentru amatori. Ochelari veritabili Rodenstock Diaphragma. Mare asortiment de sticle periscopice, obiective, lornete, și de alte obiecte optice. — Prăvălia mea îi stă la dispoziția on. public un Refraktometru de Rodenstock (mașină pentru examinarea ochilor) prin ce se știe imediat ce fel de sticle sunt de lipsă. —

Mare asortiment de: oroloage de aur, entint, nickel, cu pendulă, deșteptătoare, adăru cancelarie și de Schwarzwald. — Mașini de fotografiat și ajustări pentru amatori. Ochelari veritabili Rodenstock Diaphragma. Mare asortiment de sticle periscopice, obiective, lornete, și de alte obiecte optice. — Prăvălia mea îi stă la dispoziția on. public un Refraktometru de Rodenstock (mașină pentru examinarea ochilor) prin ce se știe imediat ce fel de sticle sunt de lipsă. —

Societatea pe acții

Holandeza

pentru asigurarea vieții.

(Algemeene Maatschapij van Levensverzekering en Lijfrente) Amsterdam.

Direcțiunea pentru Ungaria:

Budapest, Hollandi-udvar,
 (palatul propriu, Piața Kálvin, Strada Baross și Calea Üllői-ut.)

La finea anului 1909 au fost sumele asigurate

peste 358 milioane Cor.

Suma totală rezervei premiilor 107 mill. 216.324-96 Cor. A plătit asigurațiilor până în prezent 96 mill. 370.016-33 Cor.

Premiile cele mai ieftine.

Prospecte sau alte deslușiri dau cu plăcere Direcțiunea pentru Ungaria în Budapesta și reprezentanții societății din țara întreagă precum și

Dirigența pentru Ardeal:

Fritz Prediger jun. Brașov, Str. Neagră 14, și Agentura pentru Sebeșul-săsesc (Szászsebes) și jur:

Ioan Pavel și Heinrich Schunn, învățători.

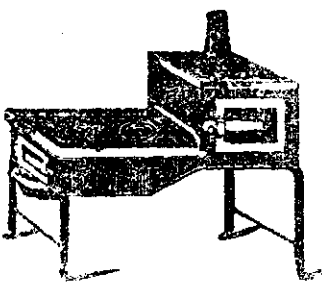
GERGELY ANDRÁS

— tinichier (bădigar) —

Mare magazin de vîetre de fier (șparcherturi)

Cluj-Kolozsvár, Óvár,
 Strada Mátyás király.

Comandele și reparațiile se primesc și execută prompt și conștiințios. Prețuri convenabile.

Ieftinul tîrg de Crăciun a lui

Aszódi

Nagyvárad, Str. Kossuth. (Palatul SAS.)

Aduc la cunoștința prea onoratului public din loc și jur, că mi-au sosit din proaspăt fructe sudice. Curnale stafide, smochine, castane uriașe de Tirol, alune italiene nuce de cocos, portocale dulci ca mierea și lămâi coapte, fructe sudice zaharosite, prăjituri admirabile pentru ceai, cele mai nobile soiuri de ceai chinezesc, romuri engleze și franceze veritabile pentru prețuri surprinzător de ieftine. Bogat asortiment de bomboane de Crăciun și Anul-nou. Cafea prăjită proaspăt din 8 mixturi, din care rog on. mușterii să facă o comandă de probă.

Cu deosebită stîmă:

Aszódi Mihály

import direct de cafea și ceai din Triest mare negustor de zaharicale.

Numărul telefonului în tot comitatul 635.

Fabricația cea mai bună de

PIELE

și de tălpi, fabricația proprie de partea de sus a ghetelor, în asortimentul cel mai mare, cu toată scumpetea se găsesc cu prețurile cele mai ieftine

în magazinul de pele al lui

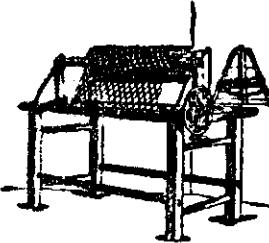
Gyöngy Sándor

BUDAPEST III., Tavasz-u. 1.

Distins cu diploma de recunoștință în anul 1904.

Catalogul ilustrat a prețurilor gratuit.

Cele mai excelente instrumente pentru săparea de

fântâni arteziene

le pregătește și expediază

VÁRADY LAJOS

fabrică de instrumente

H.-M.-Vásárhely, VI., Ferencz-utca.

Nu trebuiesc anteprenori; domeniile, comunele, singuraticii: singuri pot face săparea cu instrumentele mele.

— Prim lucrător mijlocesc. —

Recomand și mașini pentru impletitul de sîrmă.

Catalog de prețuri trimis gratis și franco. Premiat la 6 expoziții.

Dacă voîți să cumpărați mezeluri și șuncă
— din loc curat și pregătite gustos —

Să vă adresați:

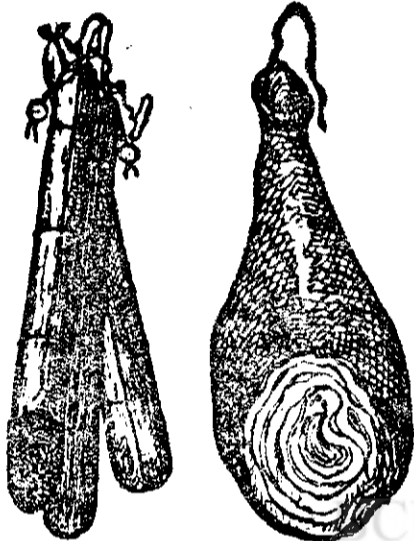
către fabrica de măcelărie și cârnățarie cu putere
electrică (fond. în a. 1879) a lui

LÁSZLÓCZKY TESTVÉREK

CLUJ—KOLOZSVÁR, Mátyás király tér 23. (Iparospalota)

unde se pot căpăta zilnic următoarele mezeluri:

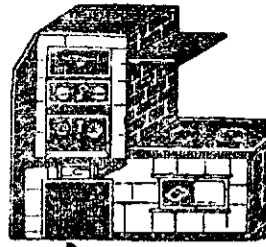
Pariser	— — —	Cârnaț șuncă	— — —	Galantin de mai	— — —
Cr nolín	— — —	Rollul șuncă	— — —	Masaic	— — —
Extra	— — —	Rusesc	— — —	Picior umplut	— — —
Caș de carne	— — —	Rollut rusesc	— — —	Mortadella	— — —
Caș cu mă eș	— — —	Paranen	— — —	Gotha	— — —
Cârnați p. v. a. t. ori	— — —	Măieș rece	— — —	Mensel	— — —
Cârnați cu sl. p. v. a. t.	— — —	Caș rece de măieș	— — —	Caș de limbă	— — —
Salamă de vavă	— — —	Pastete de mai	— — —	Sângerete cu slăină	— — —
Pastete de sânge	— — —	Rollul de pept	— — —	Limbă umplută	— — —
Caș de porc I	— — —	cu felurite umflături ș.a.	— — —	Rollul de carne	— — —
Caș de porc II	— — —	cu sânge, mai, limbă.	— — —	Galantiu de vițel	— — —
Cași de ur chi	— — —	Tortă de carne	— — —	Pastete de ciuperi	— — —
Cartaboș n. gru	— — —	Cra-ovean	— — —	Pastete de mai de găscă	— — —

Comandele, atât cele din pro-
vință cât și cele din loc, se
execută prompt și în calitate
neexceptionabilă,

Recomandăm preparare pro-
pria, precum și șuncă de Cașovia
și Praga, carne fină, slănină
albă, afumată, ardeată, fiartă și
pentru unsoare și unsoare proas-
petă de porc.

Cârnuri proaspete, ș. a.
carne de vită, de vițel mare și
sugător zilnic carne de porc
și de miel dimineața dela orele
6—1 și d. a. dela, 3—8^{1/2}.

Zorger György

lăcătar artistic și pentru clădiri
Nagyvárad, Körös-utca 9.

Pregătește orice lucrări din acest ram, cât și reparaturi ca
scări, coridoare, cerdacuri, grillage,
câminuri, porți, ferării pentru portale
și clădiri, deasemenea repararea și
prefacerea caselor vertheimiane etc.
aranjament pentru - rle de metal aranja-
măcelării și cășapi, mente pentru biserică
basreliefuri, strungă- in execuție splendidă.
Desemnuri și prospecte se trimit gratuit.

Prima atelier ardelenă aranjat cu putere electrică pentru scobire
pietrelor și fabrică de pietrii monumentale.

GERSTENBREIN TAMÁS OS TARSA

sculptor și m-
lestru pietru.

Atelierul central al magazinei: Kolozsvár, Dézsua-u. 21.

Magazin de pietrii monumentale, fabricate
proprii din: marmoră, labrador, granit,
stenit etc. Kolozsvár, Ferencz József-u. 25.

Biroul Central:

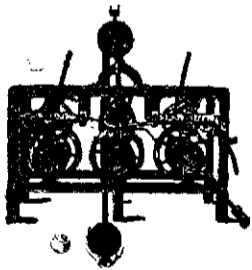
Nagyszeben, Fleischer-gasse 17.

Filiale: Déva, Nagyvárad.

Ceasornice de turn

pentru palate, case comu-
nale, fabrici, locuțe private
regulează și aranjază mai favorabil:

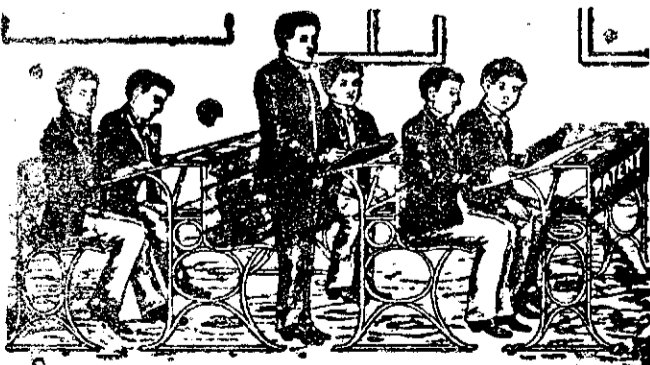
Müller János,

Succesorul lui Mayer Károly
dela prima aranjare cu vapor
a fabricii de orologerie din:

Budapesta, VII., Tökölly-ut 52.

(Casa proprie)

Cataloge și specificări de prețuri trimit gratis și franco.

Cele mai moderne
mobile de
fier și aramă
și cele mai practice
bănci higie-
nice de școală
și mobilarea lo-
cuințelor, hotele-
lor, spitalelor și

a școlilor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune ma-
teriale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se lfe-
rează numai de cătră firma

Bennhardt Rezső utóda

Brassó, str. Fekete nr. 33.

— Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării. —

Artefactele de Granit
și peatră de Var.

Knott József, Majdán.

Prima fabrică Lugoșană de Cement și
Intreprindere pentru lucrări de Beton.

Intreprinzător de clădire.
Telefon nr. 119.

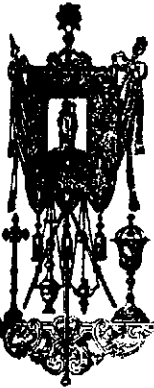
Cancelaria Fabricii de Cement și clădire:

LUGOȘ, str. Buziașului, vis-à-vis de casa vamei.

Artefactele mele sunt aranjate cu
cele mai nouă mașini sfarmătoare,
prelucrătoare și instructoare de
peatră și întreprind orice lucrări
de pietrărie în granit sau în
platră de var. Pe comande furnizez
în cel mai scurt timp pietrii și lespezi
de peatră prelucrate. Lucrări de
sculptorie se pregătesc după desem-
nuri cu cea mai mare punctualitate.
Furnizez: bolovan, peatră cloplită,
prund de granit și sfărâmături de
granit pentru prunduire de drum,
precum și la tot felul de lucruri de par-
dositor, pietrii de acoperit și marginit.

Luca K. Alexievits

pregătitor de haine preoțești
NEOPLANTA — UJVIDÉK.

Recomandă atelierul său asortat cu totfelul de revizite și haine preoțești de îmbrăcat în vremea slujbei în biserică. Pregătește totfelul de icoane sante legate fr. mos cu aur și mătasă, steaguri, prapore și altele. Icoana Mormântului lui Christos îl face foarte frumos. La cerere trimite catalog și pre-curant gratuit.

ATENȚIUNE.

Dacă târguiți din articolele anunțate în ziarul nostru, vă rugăm ca la comandă să amintiți unde a-ți citit aceste anunțuri. —

Inele de aur

dela 5 cor.

Geasornice dela 4 c. în sus

se pot câpăta la

Barna Sándor
clasornicar, giuvargiu și optic
Nagyvárad, Str. Zöldfa No 15.

Ceasornice foarte moderne de aur, argint și nickel, lanțuri, cercei cu nestemate și diamante și inele cu prețuri foarte ieftine. — Pentru fie care orolog u vândut și reparat se dă o garanță de 3 ani. — Serviciu conștiințios. Mare asortiment de obiecte din argint de China.

Da-urile de nuntă cele mai potrivite!

Foarte mare asortiment de sticle portelană, maiolică, alpaca de Berndorf, articli de argint Alpaca lampă, tacămuri de masă patentate, sticlării pentru otelieri, păhare pentru beere și vin, în cadrul de icoane. Arzătoare Wolfram cu 70% economisire.

Comandele din provincie se execută prompt și conștiințios
HECKER și KLUDSZKY
urmașii lui Kaufmann Jakob
prăvălie de sticlării și portelană
Lugoș, Str. Széchenyi 11.
(Vis-à-vis de fotograf al Naschitz.)
Telefon interurban No 224. —

Premiat la Paris în anul 1908 cu diploma de croitor.

Fanta István croitor de haine bărbătești în Cluj—Kolosvár, Szentegyház-u. No 1.

Își recomandă atelierul de croitorie pentru bărbați corespunzător cerințelor moderne de azi, unde se vând cele mai moderne materii de haine din țară, scoțiene și engleze. Pregătește cu prețuri ieftine pardesii, paltoane ușoare și de iarnă, precum și cojoace (bonzi) pentru oraș, ș. a.

Din gură 'n gură merge vestea bucuroasă de Crăciun că renumitul atelier fotografic **ERVIN KARGER, Lugoș** Strada - Bisericii

deja numai pentru 8 cor. execută după oricare fotografie:

Înmărit de platină în mărime naturală (Passepartout) ca cadourile de Crăciun. —

Surprindeti-vă părinții! Surprindeti-vă copiii!

Măsură: 30×40 cm. numai Cor. 8.—, mărimea II-a 50—60 cm. numai Cor. 15.—, mai mare decât mărimea naturală 64×100 cm. numai Cor. 20.—

Renumele firmei mele garantează lucrările artistice; numai lucrări de artă!!

Lucrări slabe sunt escluse! Expediare de 2 ori în 48 ore!

Serviciu prompt și conștiințios. Lucrările neconvenabile să mi-să retrimiță.

Mașini de cusut pentru treburi casnice sau industriale, de cea mai bună fabricație.

biciclete și gramofone se pot cumpăra cu prețuri moderate

și plătire în rate favorabile la

Bodor Béla

magazin de mașini de cusut și biciclete în Făgăraș, Str. Honvéd Nr. 11.

Zaharie Bârsan:

Impresii de Teatru din Ardeal à 2 cor.

(10 fleri porto)

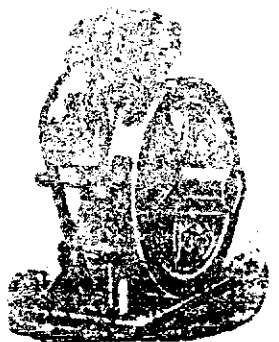
: Se poate câpăta la Librăria Tribunei Arad.

— Telefon pentru oraș și comitat Nr. 818. —
Atelierul special de reparat al renumitei firmei:

Schmerek E.

— Temesvár-Jószefváros, Bonház-u. 14. —

Primește totfelul de reparări și transformarea motoarelor cu benzin, gaz și ulei brut, absorbitoare de gaz, locomobile cu benzin și ulei brut și Arlapuri p. trierat. Bastimente cu benzin, pompe-motor. Mașină de fabricat ghiță. Muncări specialiste de muncă cu prețuri moderate, precum și reparări de automobile, bastimente și biciclete-motor. Depozit de articli tehnici. Filtre magnetice. Unsoari. Material de condensatiune. Arzătoare cu acetilen. Material pentru instalări cu electricitate. Cereți catalog de prețuri și prospect gratuit. — Serviciu conștiințios — Telefon pentru oraș și comitat Nr. 818. —

Johann Spiler fabricant de cuptoare de lut.

Sibiu—Nagyszeben, Neustiftgasse 2.

Atrage atențiunea on public, că primește pregătirea a ori-ce fel de

cuptoare

descărare și zidirea vetrelor de fier cu prețuri convenabile și pe lângă serviciu prompt și conștiințios.

Comandele se execută imediat.

Atențiune!

lefiin se poate cumpăra numai la

Magazinul de concurență (Verseny áruház)

Arad, Strada Asztalos Sándor

Cămașă femeiască din șifon R. dela 75 cr.	Cămașă p. bărbați din șifon R.R. dela 90 cr.
Pantaloni p. femei „ „ 74 „	Cămașă de larnă „ 85 „
Rochie de desubt I dublă „ 125 „	Gulere, numai „ 7 „
Rochie de desubt din lister I db „ 125 „	Manșete, părechia „ 8-19 „
Rochie de desubt din mătasă „ 375 „	Ciorapi 8 părechii 50, 90 și „ 100 „
Batist p. scutirea corsetului „ 52 „	Apărător de mătasă p. gulere „ 98 „
Rochii de desubt din batist „ 125 „	Mănuși glacé, părechia „ 50 „
Mătasă Taft 1 m. „ 82 „	Șal de mătasă „ 38 „
Mătasă cu șiruri metrul „ 82 „	Congre pentru lucru de mână „ 195 „
Haine p. copii „ 75 „	Dantelă, metru „ 1 „
Năframuțe, duzina „ 68 „	Materie de dantelă „ 25 „

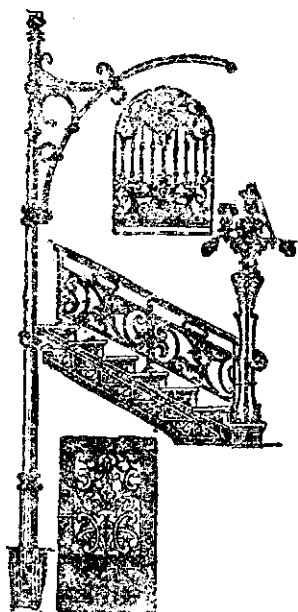
Rugăm onor. public cumpărător să se convingă despre lefiinătatea mărfurilor noastre. Cu stimă:

Geiger Gyula fiai.

Bluză 1 fl. 25 cr.

Filiala celui mai mare magazin de dantele din Ungaria de sud.

1 metru de pânură 75 cr.

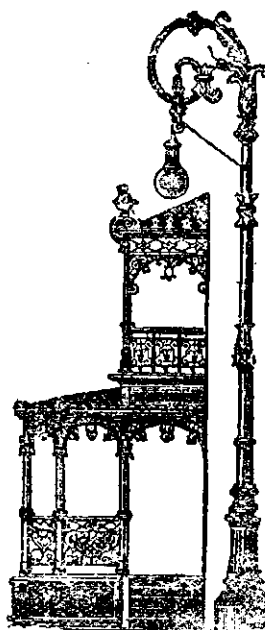
B. Bak Sándor

lăcătar și zidar specialist
Kolozsvar, Malom-u. Nr. 16.

Recomandă

vârteje pentru ferestrii
sistem Sultzberger, sunt cele mai bune,
reprezentanța pentru părțile ardene.

În nou zidita fabrică se execută:
tot-felul de lucrări de lăcătar, fier
pentru zidiri, compoziții de fier,
gratii și lucrări specialiste de faur.
gratii și lucrări de fier, etc. etc.

F. Stoiber

mănușer

Heltauer-g 57. SIBIU. (Nagyszeben)

Mare depozit de mănuși de piele
glacé, svedeză, nappa și alte pieluri fine.
Dantele de mătăsă și zăbranic, mănuși.
Totfelul de bandage pentru hernie simple
și duble, diverse centurione de tot felul,
bandagii, apoi ciorapi de bărbați și de
femei și ruf. Aparat pentru îndrepta-

rea corului pia copil și fete, cordoane
pentru băr-
bați, dela cele
mai simple
până la cele
mai fine, iri-
gatoare, ma-
turi de cau-
ciuc, jeturi de
cauciuc și
perinuțe de
cauciuc pentru
călătoria în
tren, ciorapi
de cauciuc,
d ferite arti-
cole igienice
de cauciuc
din Franța
pentru băr-
bați și pentru
femei. Toate
fiind numai de calitate cea mai bună și
— în prețurile cele mai ieftine. —
Moștele au prețul redus!

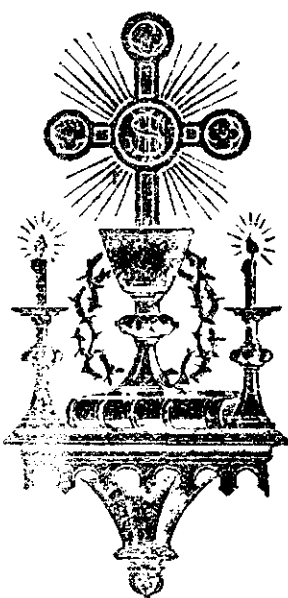

JOSEF JIKELI

SIBIU (Nagyszeben), Strada Cisdădiei 47.
neguțorie pentru articlii de sticlă, porcelan și metal; fârfurii și blade
înflorate, rame p. icoane și globuri, lămpi, oglinzi, țigle de sticlă etc.

Recomandă scule bisericesti:

Cupă și vas de botez; Potire argintate și pe dinăuntru
aurite; Cădelniță; Căldărușe pentru apă sfințită;
Candele de părete de bronz; Candele argintate;
Cruce; Sfesnice de altar, Candelabre ș. a.
Ieftin de tot: **Candelabru aurit**
pentru 6 luminări, în mijloc cu vas pentru unt-de-lemn și glob de
— sticlă roșie cu prisme de sticlă cu tot prețul 43— Coroane. —
La dorință servește cu catalog gratis și franco. — Telefon 190.

Avis!

La „FĂGETANA” institut de credit și de economii ca societate
pe acțiuni în Faget (Facset), contra unei rate săptămânală de 1 coroană
și a unei taxe de asigurare minimală (niște fleri) își poate asigura tot
natul (bărbați și femei), care e în etate între 20—60 ani și intră ca
membru în secțiunea „Depuneri încopciate cu asigurare de viață” întro-
dusă la susnumitul institut —, suma de

1000 coroane adevă unamile coroane.

Primirea atârănsă însă, dela rezultatul vizitării medicale.

Plătirile se solvesc săptămânal sau pe mai multe săptămâni în-
ainte, și din partea institutului se manipulează ca depuneri și se fruc-
tifică cu 4% interese.

Acestea depuneri orișicând se pot abzie și în acest caz — cu
considerare la regulamentul referitor la acest ram de operațiune, suma
depusă, se estradă deponentului cu interese cu tot.

La cazul că deponentul în decurs de 15 ani își plătește ratele
regulat, la finea anului al 15-lea — după fiecare rată săptămânală de
1 coroană, primește câte 1000 coroane dela susnumitul institut.

Iar la cazul, că intervalul de 15 ani orișicând ar înceta din viață,
chiar să fi plătit și numai o singură rată, — după fiecare rată săptă-
mănală de 1 coroană, primește următorii lui legitimi, sau persoana în
favorul căreia s'a asigurat, câte 1000 de coroane, la 20 zile după docu-
mentarea încetării din viață a deponentului.

Suma scadentă cu încetarea din viață a deponentului e asigu ată
de cea mai mare societate de asigurare Olaneză „Algemeene Maatschapij
van Lebensverzekeringen Lijfrente” din Amsterdam (reprezentanția pentru
Ungaria în Budapesta) și se plătește prin „Făgetana” institut de credit
și economii în Façset.

Depunerea minimală e săptămânal 1 coroană, contra căreia se
asigură 1000 coroane și depunerea maximală e săptămânal 50 coroane
contra căreia se asigură 50.000 coroane pentru ajungerea termenului de
15 ani, sau pentru cazul de moarte înainte de împlinirea acestui termen.

Deci contra unei depuneri săptămânală minimală, la tot natul t-se
dă prilejul de-o parte la acela, ca să și agonisească o sumă considerabilă, cu
care își poate asigura tralul liniștit în viitor, iar de altă parte aceiacă la
cazul de moarte, familla sa, să aibă capitalul de lipsă pentru tralul vieții.

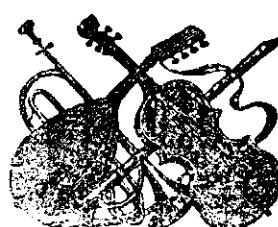
Pe baza acestor depuneri institutul „Făgetana” acordă și îm-
prumuturi. — Femei și bărbați, tot o formă de taxă de asigurare
plătesc. — Membrii din provincie prim se ceuri cu car: pot plăti
gratuit taxele. — Informațiuni mai detaliate, la cerere se dau gratuit.

„Făgetana”

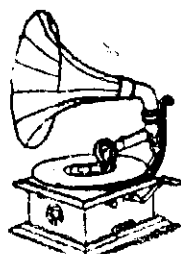
institut de credit și economii în Façset.

Babós Béla fabricant de instru- mente muzicale în

Sibiu, (Nagyszeben) Piața-mică 24.

Unicul fabricant în Sibiu.
Cel mai ieftin și cel mai
bun depozit de cumpărat
pentru orice instrumente,
precum: violine, țitere,
clarinete, harmonice,
și totfelul de instrumente
de suflat din alamă, etc.

Cele mai bune și mai ieftine corzi de violine. Mare depozit de
Gramofoane în diferite mărimi, precum și Scala-Record.
Mare asortiment de plăci pentru gramofoane cu prețuri ieftine.
Comandele se eșteptuiesc prin trimiterea banilor înainte sau prin
rambursă. Reparaturile se execută artistic și cât se poate de prompt.

= Atelierul de fotografiat a lui =

Csizhegyi Sándor

Cluj-Kolozsvar, Piața Mátyás király-tér Nr. 26.

(Lângă farmacia lui Hintz).

Aici se fac și se măresc cele mai frumoase fo-
tografii, deasemenea acvarele, picturi în olei,
specialități pe pânze ori mătase cari prin spă-
lare nu se strică. La firmă fiți cu băgare de seamă
n'o confundați, Cluj-Kolozsvar, piața Mátyás
király-tér 26, lângă farmacia lui Hintz.

Referindu-vă la „Tribuna” veti avea favor în prețuri